...ҮРГЭНӨӨР, ШАНАРТАЙГААР

...(Телефоноор абта-... ...хозой механизатор-... ...уряалгые бэлэдхэл-... ..., ехэхэн хүдэлмэри ...най. Комбайнер-... ...ЭМСЭГЭЭ шанартай-... ... абаад, ажалаа ...улна. Мүнөө үедэ ...дээрэ баалнууд унa-... ...гектарта таригда-... ...урамалнуудай 1600 ...ндажа абтанхай. ... унагаагдаад, 116 ...гдаа. 205 гектар ...ын хадагдажа, ком-... ...улагдажа абтанхай. ...еран гектар газарта ...лан хадагдаад, му-... сохигдоно.

...бригадануудай хоо-... ...элгэрэнхэй. Һая-... ...гүүдые согсолжо ...ялгын түрүүшын ...аа бүтээсэтэйгээр ...ександр Зверько-... ...лэг тракторна бри-... механизаторнууд түрүү ...Эндэхид 600 гекта-... ...адажа, нилээд ху-... ...гэ. 116 га газарта ...тэрэнээ бултыень ...ражжа дүүргээд бай-... ...д комбайнернууд Ин-нокентий, Михаил Зверьковтон һайнаар ажаллана. Үдэрэйнгөө даалгабари хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Эдэ хоёр комбайнуудаа найдамтайгаар заһабарилжа абаһан байгаа. Тиигээд ажалаа һаалгүйгөөр эмхидхэнэ. Мүн Очир Раднаевай даадаг агрегадайхид шэнииcэ амяарлан хадахадаа, үдэртэ 30—35 га унагаана.

Дамба Саяновай хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын механизаторнуудай ажал баһал бүтээсэ ехэтэй. Эндэ Владимир Тудупов, Дарма Цыдыпов, Бэликтэ Маланов, Эрдэни Очиров гэгшэд лафетнэ жаткаар үдэр бүри 30—35 га алданагүй. Механизаторнуудай саашадаашье иимэ һайнаар ажаллажа байбал, таряа хуряалгые богонихон болзорто үнгэргэжэ шадахабди.

Совхозоймнай дирекци, партийна болон профсоюзна организаци таряа хуряалгада ябаһан механизаторнуудые урмашуулхын тулада хэмжээнүүдые хараалаа. Ажалай дүн үдэр бүридэ согсологдожо, нормоёо 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэһэн хүнүүд вымпел абажа байха юм. Галиа табан хоног дотор бригада хоорондын мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, түрүү бригадада дамжуулгын Улаан туг барюулагдажа байхаар тогтоогдоо. Һайнаар ажаллаһан механизаторнууд материальна талаараа урмашуулагдаха.

Манай совхозой механизаторнууд энэ намарай ургасые сагболзор соонь, шанартайгаар хуряажа абахые оролдоно. Түрүүшын үдэрһөө эхилээд, шанарай түлөө шанга тэмсэл хэгдэжэ байнхай. Тарижа ургуулһан ороосо тарягаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха гээшэ механизаторнуудай нангин уялга ха юм.

Б. НАДАГУРОВ,
Баргажанай аймагай Хурамхаанай совхозой хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Загански» колхозой механизаторнууд тарягаа хадажа байна.

Зураг дээрэ баруун гарһаа: колхозой комбайнер Сергей Леонтьевич Оленников, Василий Дмитриевич Романов гэгшэд.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! *42-дохи жэлээ гарана*

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 200 (10877) | **1965 оной августын 25, среда** | **Сэн 2 мүнгэн**

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ДЕЛЕГАЦИ ИНДИДЭ ХҮРӨӨ

ДЕЛИ, августын 23. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров түрүүтэй Советскэ правительственнэ делегаци эндэ ерээд, үсэгэлдэр Индиин Республикын президент Сарвапалли Радхакришнаниие, Индиин премьер-министр Лал Бахадур Шастриие бараалхаһан, гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингхтэй уулзаһан, Совет орон Инди хоёрой харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудые эдэнтэй зүбшэн хэлсэһэн байна.

ДРВ-гэй Национальна суглаанай делегаци—Грузида

ТБИЛИСИ, августын 23. (ТАСС). Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Хоанг Ван Хоан түрүүтэй Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай делегаци Грузида айлшалжа байха зуураа, Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. С. Дзоценидзые бараалхаба. Эндэ болоһон хөөрэлдөөнэй үедэ вьетнам нүхэдые Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй ажал ябуулгатай танилсуулаа.

Грузиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум вьетнам ханинарай хүндэлэлдэ уулзалга хээ.

...колхоз, совхозуудай мяха, һү, үндэгэ, ...лгаар 9 һарын түсэбэй дүүргэлтэ тухай

...5 оной августын 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

	Бухыдөө тушаагдаһаниинь			
	мяхан	һүн	үндэгэн	нооһон
	65	72	99	95
	36	86	133	107
	37	87	116	108
	53	83	144	113
	30	83	—	—
	44	84	110	108
	63	84	110	100,9
	81	89	98	123
	62	91	123	100
	37	88	121	115
	37	85	108	116
	42	86	141	108
	55	88	72	119
	1	56	—	121
	38	85	113	110
	43	84	118	116

...АА АМАР ҺУУҺААР

..., совхозууд таряа ...о. Гэн гэтэр зарим ...ааа бэлдээшьегүй, ...ань задагай бай-... ...нуудай тоодо Хо-... ...агай совхозой гур-... ороно. Эндэхид тэ-... ...бэлэн бэшэ аад, һа-... ...жа байха юм.

...ай хиналтын ко-... ...дээрэ түс отделе-... Козлов, механик ...й хүдэлмэриие шал-... ...ажаглалта хэхэ-... ...аллаа хайша хэ-... мэдэрэн, ойрын ...утуу дүндануудаа ...угээ үгөө бэлэй. ...ража «ДТ-54» тү-... ...тор, силос хуряадаг ...үдөө ажахын бусад ... Энэ хэдэн меха-... ...ад, энэ гэхэ юумэ ...саргуур, наранһаа ...байха юм. Трактор, ...хада хуряалтаһаа ...ёһотой аад, хүсэд ...лаглаамаар. ...гэ комбайн заһажа ...ээр үшөө нэгые заһажа эхилхэбди,—гээд механик хөөрэнэ.

Теэд комбайн заһадаг хүнүүдынь хаана юм? Үбһэ хуряалга дээрэ ха. Тэндэһээ ерэжэ заһаха хэбэртэй. Комбайнаа заһажа дүүргэхэ гэхэдэнь запчасть дуталдана. Отделениие эрхилэгшэ Козлов, механик Самбаров гэгшэд энэ шухала хэрэгтэ һаналаа орой табинагүй.

Комбайнай шатун, подшипник гэхэ мэтэ детальнууд энээгүүр, тэрээгүүр зүндөө хаятай. Таряа хуряалгала бүтэн машина гэжэ харагданагүй. Булта эбдэрхэй, һандархай. Силос хуряадаг хоёр комбайн баһал заһагдаагүй хэбтэнэ.

—Хүдөө ажахынтнай машинанууд хэзээ бэлэн болохо юм,—гээд асуухада:

— Отделениие эрхилэгшэтэй үшөө зүбшөөгүйлби даа,—гээд, механик бэеһээ зайлуулхые һэдэнэ.

Таряа хуряалгын газаа ороод байхала Анаагай совхозой гурбадахи отделениин хүтэлбэрилэгшэдэй иимэ зоболгүй һуудагынь гэмшэлтэй. Совхозойнь партком, дирекци юу хаража байдаг юм.

Ц-Д. ДЫМБРЫЛОВ.

ТҮРҮҮШЫН КВИТАНЦИ—МАНАЙ ГАРТА

БЭШҮҮР. (Телефоноор **абтаба). «Энэ жэлдэ аймаг доторнай ямар ажахы эгээл түрүүлэн шэнэ ургасынгаа дээжые тушааханъ ааб» гэлдэжэ, һанаата болосогшо һэмди. Зарим механизаторнууд: «бидэнэр лэ түрүүн тушаахабди» гэлсэдэг байгаа. Зүб хэлсээ. Манай «Дружба» колхозойхид таряа хуряалгаяа эмхитэйгээр ябуулжа, гүрэндөө 345 центнер шэнииcэ үгэбэ. Түрүүшын квитанци манай гарта оронхой. Бухыдөө энэ жэлдэ 16 мянган центнер таряа гүрэндэ худалдагдаха юм.**

Хуряалга дээрэ хэн һайнаар ажаллана б? Комбайнер Василий Иннокентьевич Лизунов гурбан үдэрэй саана поли дээрэ хүдэлжэ эхилээ һэн. Бороо хура орожо, нэгэшье бүтэн үдэр ажаллагдаагүй. Тиигээшье һаань, 40 гектарта шэнииcэ хуряагаад байна. Комбайнернууд Иван Сизых Прокопий Синицын хоёр ажалдаа магтаалтай. Эдэнэр үдэр бүриингөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэхэбди гэжэ тангаригаа үгөөд, машинаяа бүтээсэтэйгөөр ашаглана.

Мүнөө жэлдэ манай колхоз 8600 гектарта ороосо таряа хуряаха зорилготой. Һайнаар ажаллабал, хүдэлмэримнай богони болзорто дүүргэгдэхэ.

Б. САКИЯЕВ.
«Дружба» колхозой гэшүүн.

Хяагтын аймагай Хүдэрэин совхозой механизаторнууд обёос хуряалга дээрэ эрхимээр ажаллана. Михаил Серебренников Иннокентий Красиков хоёр үдэр бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Силос хуряадаг комбайнаар үдэртөө дүрбэн гектар хадаха түсэбтэй аад, найман гектар хадана. Зураг дээрэ: Михаил Серебренников, Иннокентий Красиков гэгшэд.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

НЭГЭШЬЕ ОРООҺО ГЭЭНГҮЙ, ШАДАМАРААР ТАРЯАГАА ХУРЯАХА

Республикын хүдөө ажахын министр нүхэр И. А. ИГНАТЬЕВАЙ хөөрөөнһөө

Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министр нүхэр И. А. Игнатьев манай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, энэ жэлэй таряа хуряалгын шухала асуудалнуудта тогтоһон байна.

Республикын хэдэ хэдэн аймагуудта ган болоһонһоо уламжалан, таряа хуряалгада, ороосо сэбэрлэхэ, тэрэниие гүрэндэ тушааха, тарилгын шанартай болгохо хэрэгтэ нилээд бэрхэшээлнүүд тохёолдобо гээд, министр мэдүүлбэ. Хабартаа, зунай эхэр ган болоод, июль, август һарада бороогой ороходо тарялан дээрэ буртаг үбһэн, ургаагүй хэбтэһэн тарялан гараһан байна. Энээн дээрэһээ боложо, тарялан жэгдэ бэшээр эдеэшэбэ, олон ушарта нэгэ поли дээрэ тарялан олон янзаар эдеэшэбэ. Хориин, Яруунын, Загарайн болон бусад зарим аймагуудта тарянинь шэнгэн аал, набтараар ургаһан. Эдэ бүгэдэ ургаса хуряалгада, ороосо сэбэрлэлгэдэ ехэхэн һаад ушаруулха байһаниинь элитэ.

Ушар иимэһээ комбайн болон жатканууды набтар таряа хуряахаар тааруулха, ороосо хатаадаг машинануудаа, тоогуудаа һайнаар бэлдэхэ хэрэгтэй. Бии байгаа бухы зерносушилканууд заһабарилагдажа, түрүүшын үдэрһөө хүдэлгэгдэхэ зэргэтэй. Тоог дээрэхи ажалые—таряа буулгаха, тээхэ, сэбэрлэхэ хүдэлмэриие али болохоор оньһожоруулжа, таряа сэбэрлэдэг машинануудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, тоог дээрэ сэбэрлэгдээгүй, нойтон тарялан ехээр обоорголгүй гээшэ тон шухала. Колхозуудай правленинүүд болон совхозуудай дирекцинүүд ороосоной тоог бүхэндэ харюусалгата эмхидхэгшэдые томилжо табиха ушартай.

Ургаса хуряалгые эмхитэйгээр, һайн шанартайгаар үнгэргэлгэдэ, ороосо тарялан сэбэрлэлгэдэ хуряалга ямар аргаар хэһэнэй ехээр нүлөөлхэ байһаниинь мэдээжэ гээд, нүхэр Игнатьев үргэлжэлүүлнэ. Мүнөөнэй ушар байдалые Хүдөө ажахын министерстводэ мэргэжэлтэдтэй суг зүбшэн хэлсэжэ үзөөд, ямар аргаар тарялан хуряаха хэрэгтэйб гэжэ нэгэн һаналтай болоһон байнабди.

Хэрбээ тарялнай олон лабхараар эдеэшэһэн, буртаг үбһэтэй байбалнь, һайн шанартай ороосо абахын, тэрэниие гутаахагүйн түлэ тарягаа шэнгэнээр, набтараар ургаһан байг амяарлан хадаха гэжэ бидэнэр дурадханабди. Яахадаа тиимэб гэхэдэ, бухы ажахынуудтамнай үргэн абасатай «ЖВН-10», «ЖВН-6» жатканууд бии болонхой. Эдэ жатканууды хэрэглэхэдэ шэнгэншье тарялан зохид һайн баал болодог байха юм. Буртаг үбһэтэй, дороһоо ургаһан ногоон тарялтай газарта бүришье зохид баал табигдаха ушартай. Зүгөөр тарялан хадахадаа, баал суглуулан сохиходоо, агрегадуудаа аалиханаар ябуулжа, машинаяа түргөөр хүдэлгэхэгүй болоно. Тиигэбэл, тарялан һайн шанартайгаар хадагдаха, хуряагдаха, хүсэлөөр сохигдон абтаха байна бшуу.

Тарягаа доогуур хадахын түлэ «ЖВН-10», «ЖВН-6» жатканууды бага зэргэ хубилган тааруулха болоно. Тиигэжэ тааруулхада ехэ хүдэлмэри хэрэггүй. Жэшээнь, «ЖВН-6» жаткые набтар тарялан хуряахаар тааруулхын тула һөөлжүү талынь татуургые 50 миллиметрээр ута болгожо үгөөд, түлгүүр башмагые эгээн дээдэ хэмжээндэнь табидаг. Тэрэнһээ гадна, мотовилын хүндэлэн модондонь резинэ гүйлгэһэн ремень гү, али брезент хадажа үгэхэдэ һайн.

Энэ жэлдэ тарягаа амяарлан хадажа шадабал, ажахынууд һайн шанартай ороосо абахын хажуугаар ехэ, шэмэтэй һолоомо хуряажа абаха байна.

Зарим ажахын хүтэлбэрилэгшэд набтараар ургаһан тарягаа комбайнаар сэхэ хадахал гэжэ хүсэнэ. Министерствын мэргэжэлтэд энээниие тон эндүүтэй гэжэ тоолоно. Мүнөө жэлэй эрхэ байдалда тарялан комбайнаар сэхэ хадаха гэжэ оролдобол, тоог дээрэ нойтон, ногоон холисотой тарялан ехээр обоорголхо болоно. Тэрэ тарягаа саг соонь хатаажа, сэбэрлэжэ абаха аргагүй байха. Тиимэһээ тарялан гутаха, гээлтэдэ ороха болоно. Юуб гэхэдэ энээхэн тарялан хэдэн удаа зерносушилкаар хатаажа гаргаагүйдэ аргагүй бшуу.

Тарягаа комбайнаар сэхэ хадаха гэжэ хүсэдэг хүтэлбэрилэгшэд гүрэндэ шиниг ехэтэй тарялан тушааха гэжэ һанаашална ёһотой. Теэд тиимэ тарялан тушаахада ажахынуудта экономическа талаараа хохидолтой гээшэ. Нүгөө талаараа тэдэ хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлэй ургаса хуряалгын үедэ «Сельхозтехникэ» нэгэдэлһээ зерносушилкануудые олоор абаха гэжэ һанабал, бүришье алдуутай.

Тарягаа комбайнаар сэхэ хадаха гэжэ хүсэбэл, хуряалгаяа ехээр оройтожо захалха, тиигэжэ ороосоёо һайруулха ехэ аюулда орожо болохо бшуу.

Хуряалгын ямар нэгэн технологи тодорхойлходоо миил ёһо баримталха бэшэ, харин колхоз, совхоз бүхэнэй мэргэжэлтэд тарялангайнгаа ургаса уридшалан шэнжэлжэ, поли, участок бүхэнэй гарасые хаража, ямар аргаар хуряахаяа шиидхэхэ ушартай. Хэрбээ шэнгэнээр, набтараар ургаһан аад, буртаг үбһэгүй, нэгэ зэргэ эдеэшэһэн байбалнь комбайнаар сэхэ хадахада дээрэ байһаниинь элитэ. Тиигээшье һаа, комбайнуудаа набтар тарялан хуряахаар тааруулха шухала.

Мүнөө жэлдэ зарим ажахынуудта ургасын муу дээрэһээ тарялан бага абтахаар болоод байна. Иимэ ушарһаа гээлтэгүйгөөр гектар бүхэниие хадажа, тарялан абалгые ехэ болгохо арга бэдэрхэ шухала. Гэбэшье зарим газарнуудта муу талхан гээд, тэндэһээнь 3—4 центнер ороосоной абтахаар, байбашье һаань, малаа бэлшээхэ гү, али үбһэн болгожо сабшаха гэһэн һэдэлгэ гаргажа байна. Энэ ушарые оглолон буруушааха хэрэгтэй.

Республика дотор тарялан хуряалгадаа жэгдэрэн ороходо саг сэрэнхэй. Зүгөөр олохон ажахынууд хуряалгаяа эхилэнгүй, удааржа байна. Энэ тон аюултай. ороосо тарялан гээлтэдэ оруулжа болохо.

Тарялан хадаха, хуряаха агрегадуудые аалиханаар ябуулха хэрэгтэй байһыень хараада абажа, ажахын хүтэлбэрилэгшэд тарялан амяарлан хадаха, баал суглуулан сохихо үдэрэй нормые бага болгожо хубилгаха хэрэгтэй гэжэ һанагдана. Илангаяа һайн шанартайгаар тарялан амяарлан хадаһан, баал һайнаар суглуулан сохиһон, тиигэжэ ехэ ороосо болон һолоомо суглуулжа абаһан жаткын машинистнууд болон комбайнернуудые материальна талаар заабол урмашуулха хэрэгтэй гээшэ.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ, АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭХЭ—гэжэ Хабаровска уулзалгын делегадууд мэдүүлнэ

ХАБАРОВСК, августын 23. (ТАСС). СССР Япон хоёрой хоорондын хани хүршэ ёһоной харилсаан Алас-Дурна зүгтэ амгалан байдал батадхалгын бата найдабари болохо ёһотой гэжэ хоёр ороной олониитын ехэ эмхинүүдэй түлөөлэгшэд Хабаровскдахи уулзалгын түгэсхэлдэ баталан абаһан тогтоол соогоо мэдүүлбэ.

Вьетнамда, Доминиканска Республикада, дэлхэйн бусад орон нютагуудта американска империализмын баримталан бэелүүлжэ байгаа эзэрхэг түримхэй политикаһаа уламжалан, уласхоорондын байдал түгшүүритэй болонхой гэжэ тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

Социальна ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй эбтэй эетэй зэргэ оршон байха ёһо гуримууд арад бүхэнэй али бухы аргаараа, тэрэ тоодо зэбсэгшье хэрэглэн, национальна бэеэ даалан байдалтай болохын түлөө тэмсэхэ, гадаадын ямаршье хамааралгагүйгөөр, өөрынгөө политическэ социальна байгуулалтые өөрөө байгуулха эрхэтэй байһыень хараада абана гэжэ тэрэ тогтоол доторнь хэлэгдэнэ. Ядерна зэбсэг, тэрээниие бүтээхэ, туршаха, суглуулха ябадал сүм хорихын түлөө, Хиросимын ба Нагасакиин аюулта ушаралай дахинаа хэзээшье дабтагдахагүйн түлөө хамтадаа тэмсэхэ гэжэ хэлбэриишэгүй шиидэнхэй байһанаа СССР-эй болон Японой олониитын түлөөлэгшэд онсолон тэмдэглэбэ.

Өөһэдынгөө демократическа эрхын түлөө, США-да эзэмдэгдэһэн аралнуудаа бусаалгахын түлөө, тэрэшэлэн Япондохи американска бухы баазануудые усадхуулхын түлөө япон арадай тэмсэлые делегадууд үндэрөөр сэгнэжэ, һайшаан дэмжэбэ. Коммунизм байгуулгын, империализмда ба колониализмда эсэргүү тэмсэлэй талаар совет арадай туйлаһан амжалтануудые эб найрамдалай түлөө, бухы арадуудай хани барисаанай түлөө түрүү хүн түрэлтэнэй тэмсэлдэ шухала туһа нэмэри болоно гэжэ уулзалгада хабаадагшад тоолоно.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Совет орон Япон хоёрой хоорондын харилсаанай яһала һайнаар хүгжэжэ байһан тухай резолюци дотор тэмдэглэгдэнэ. Хабаровскдахи уулзалга Советскэ Союзай, Японой арадуудай хоорондын хани харилсаае саашадань хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ хэрэгтэ горитой оруулалта болохо байха.

„ЗОНД-3" ЗАМБУУЛИНИИЕ ОЛОН ТАЛАҺААНЬ ШЭНЖЭЛНЭ

...Наукануудай ...ндэ болоһон ...конференци

...мааань космическа ...гэжэ дүүргэһэн ушар ...хүн түрэлтэнэй шэн-... ...энэ ехэ гайхамшаг ...гэжэ Бухы дэл-... ...нхэй. Августын ...Наукануудай акаде-... ...скэ болон галаа-... ...дай пресс-конфе-... ...ушарта зорюулаг-... ...ида элитэ ехэ ...ууд, астрофизигүүд

...нуудай академиин ...к М. В. Келдыш ...хандажа үгэ хэлэ-... ...шад президентые ...угаа.

...ай хилэ хизаарычь ... болоо гэжэ ака-... ...ш хэлээ. Бүмбэр-... ...нэрхи зай дайдын ...тухай, замбуули-... ...й тала тухай, ...сасалга тухай, ...физическэ шэнжэ ...шухала мэдээсэлнүүд абтаба. Замбуулин соогуур жолоодомол одон-онгосонуудай гайхамшаг һайнаар ниидэхэ хэрэг туйлагдаа.

Манда эгээн дүтэ огторгойн бодос болоһон һара тээшэ замбуулинай совет ракетэнүүдые анха түрүүшээр табиhадамнай, шухала шата нээгдээ һэн. Һарые шэнжэлхын тула энээнэй урда тээхи хэдэн зуун жэлэй турша соо сэхэ буулгадаг юрын фотографическа болон бусад арга хэрэгсэлнүүд хэрэглэгдэдэг байгаа. Эдэ хэрэгсэлнүүдэй ашаар һарын нюрганай харагдаад байдаг наада хуби тухай тодорхой мэдээсэлнүүд абтаһан байха юм.

Һарын нюрганай харагдаад байһан хубиие манай газарһаа шэнжэлхэ арга олгодог эдэ бухы методүүд һарын харагдадаггүй талыень шэнжэлхэдэ огто хэрэглэгдэмээр бэшэ юм гэжэ эрдэмтэ онсолон тэмдэглээ. Һарын ара талань ямар бэ гэжэ олон зуун жэлэй туршада оройдоо мэдэгдэдэггүй бэлэй. Һарын харагдадаггүй талынь байгууламжа тухайда хоорондоо тон илгаатай тад ондо онноо тухайламжанууд хэлэгдэдэг байгаа. Тэдэ тухайламжануудай зүбшье, буруушье байһаниинь манда бии байгаа газар дээрэхи арга хэрэгсэлнүүдэй ашаар шалгахын аргагүй һэн. Тиимэһээ замбуулинай ракетэнүүд һарые шэнжэлхэ хэрэгтэ шэнэ шата нээхэһээ гадна, астрономиин бухы эрдэм наукада шэнэ шата болоо. Түс наукые замбуулинай ракетэнүүд туршалгын тон хүсэтэ арга методүүдээр хангаба.

1959 оной сентябрьда «Луна-2» гэжэ өөрөө хүдэлдэг станцитай замбуулинай ракетэ ниидэһэн. Тэрэ ракетэ анха түрүүн һара дээрэ ерэжэ буугаа һэн. Һара дээрэ магнитна поли, радиаци балай үгы гэжэ тэрэ ниидэлгын ашаар тодорхойлогдоһон байна. «Луна-3» гэжэ өөрөө хүдэлдэг станци 1959 оной октябриин 7-до һарын харагдадаггүй хубиин дүрсые буулгаа, тиихэдэ абтаһан буулгабаринуудынь телевизионно аргаар газарта дамжуулагдаа һэн. Энэ хадаа һарын харагдадаггүй талые буулгаһан түрүүшын фото-зурагууд байһан, эрдэм наукын талаар угаа ехэ удхашанартай мэдээсэлнүүд мүн байһан юм. Абтаһан буулгабаринуудые шэнжэлһэн дүнгүүд һарын ара талынь атласта толилогдоо һэн. Тиимэ атласые СССР-эй Наукын академи хэблэһэн байна. Замбуулинай советскэ ракетэнүүдэй һара тээшэ ниидэһэнэй һүүлээр 1964—1965 онуудта Америкын «Рейнжер» гэжэ замбуулинай аппарадууд ниилэа бэлэй. Тэдэ аппарадуудайнь ашаар һарын наада талынь дүрсэ зураг тодорхойгоор абтаһан байгаа.

1965 оной июлиин 18-да «Зонд-3» гэжэ өөрөө хүдэлдэг станци замбуулин руу табигдаба. Энэ хадаа замбуулинай бүри холын зай талада научна шэнжэлгэнүүдые хэхэ, мүн холуур ниидэдэг замбуулинай аппарадуудай бортовой системын тордиһогүйгөөр хүдэлэлгэтэй холбоотой хэдэ хэдэн зорилгонуудые шиидхэхэ ёһотой байгаа.

«Зонд-3» гэжэ өөрөө хүдэлдэг станци научна шухала шухала аппаратураар хангагданхай гэжэ академик Келдыш хөөрэнэ. Тэрэ аппаратурынь газарайннай шалараархи замбуулин дайдын магнитна шанарые, мүн планетэнүүдэй хоорондохи зай талые шэнжэлхэ, наранай һалхин гэдэгые, галактикын бага частотатай радиаци сасалгые, микрометеорнуудые, замбуулинай элшэ хүсые шэнжэлхэ, тэрэшэлэн һарын нюрганай инфракрасна (улаан), ультрафиолетовэ (хүхэ) спекторнүүдые шэнжэлхэ зорилготой юм.

Мүнөө ехэхэн научна удха шанартай баримта мэдээнүүд абтаад, шэнжэлэгдэжэ байна гэжэ академик мэдээсэбэ. «Зонд-3» станциин борт дээрэһээ научна шэнжэлгэнүүдые хэхэтэй хамта плазменна двигательнүүдые шэнжэлхэ байнабди гэжэ академик тэмдэглээ. Иимэ двигательнүүд зүг шэгээ олоходо, зүбөөр ниидэхэдэ ехэхэн удха шанартай юм. Тэрэшэлэн замбуулин дайдын эрхэ байдалда материалнууд туршагдажа үзэгдэхэ байна. Станциин фототелевизионно түхеэрэлгэнь планетэнүүдэй дүрсэ зурагуудые буулгаад, тэдэнээ олон зуун миллион километрэй зай талаһаа дамжуулха арга олгохо юм.

«Зонд-3» станциие ниидүүлхэ саг үдэрынь, тэрэнэй ниидэхэ харгы зэмынь уридшалан хараалагдахадаа, 1959 ондо буулгагдангүй үлэһэн һарын ара талые хажуугаарнь ниидэн гарахадаа буулгалсахаар хараалагдаһан байна. Энэ фото-буулгабаринь арба мянган километр шахуу зай талаһаа хэгдэһэн, тиин телевизионно дамжуулгануудынь кадрые 1100 мүртэйгөөр дэлгэжэ хэгдэһэн байна. Фотографи хэхэ һайн эрхэ байдал шалгадэһэн дээрэһээ, мүн телевизионно ситемын һайнаар хүдэлһэн дээрэһээ һарын харагдадаггүй талань тонишье эли тодоор буулгагдаба. Эдэ буулгабаринууд айхабтар ехэ удха шанартай.

«Зонд-3» гэжэ өөрөө хүдэлдэг станциһаа дамжуулагдаһан фото-зурагууд шанарайнгаа талаар газар дээрэхи обсерваторинуудай буулгаһан һарын наада талын эгээн һайн фото-зурагуудһаа бодото дээрээ дутахаар бэшэ юм.

«Луна-2», «Зонд-3» гэжэ өөһэдөө хүдэлдэг станцинуудай абаһан фото-зурагууд һарын харагдадаггүй хубитай холбоотой олохон таамаг зүйлнүүдые тайлбарилаа. Мүнөө иихэдээ һарын ара таладань манда мэдэгдэхэгүй «сагаан толбонууд» байхаа болибо гээшэ. Бухы дэлхэйн астрономууд тон баян материалтай болобо. Энэнь ехэ һайнаар шэнжэлэгдэжэ үзэгдэхэ байна.

Замбуулиниие шэнжэлхэ астрономи имагтал түрүүшынгээ амжалтануудые туйлажа байна гээд үгынгөө түгэсхэлдэ эрдэмтэ хэлэбэ. Зүгөөр астрономиие улам улам саашань хүгжөөхын тула, саашадаа планетэнүүдэй хоорондоо харилсаа бии болгохын тула хүн түрэлтэмнай хэмэл одонууд, замбуулинай ракетэнүүд мэтын гайхамшаг шухала оньһон хэрэгсэлнүүдтэй болобо гэжэ мүнөөшье эли байна.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта)

ХЭН ХАРЮУСАЛГАТАЙБ? КОММУНИСТ

(Тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанһаа)

Жэлэй туршада партийна организациин хэһэн хүдэлмэрие тобшолон харуулха, зүб сэгнэлтэ үгэхэ гээшэ тиимэшье бараг хэрэг бэшэ байшоо. Түнхэнэй «Маяк» колхозой партбюрогой секретарь нүхэр Д. Шаглаевай тоосоото элидхэл шагнажа байхада, хамтын ажахы ямаршье бэрхэшээлгүйгөөр, хүнгэхэнөөр хүгжэжэ байһан шэнги һэн. Элидхэлшын үгэ үлүүсэ юрэнхы, халирхай ба тодорхой тобшолол үгы лэрэһээ иигэжэ һанагдаа бэлэй.

Зүгөөр элидхэлшэ бүхэдэ юумые дурдаха, хүн бүхэнэй һанамжые дүүргэхэ ёһотой гэдэнэ бэлэ, харин партийна организациин ажал ябуулгын гол шэглэлые тайлбарилжа, һайн талыень, мүн муу талыень шэнжэлжэ, зохихо тобшолол хэхэ, саашанхи зорилгоёо элирүүлхэ байгаа бэзэ. Үшөө тиихэдэ, ажахын хүгжэлтын тооһуудые дурдахадаа, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа заажа үгэхэ гээшэ баһал бага бэшэ удхатай шанартай бшуу. Теэд элидхэл тиимэ боложо шадаагүй.

Сэхыень хэлэхэдэ, иимэ юрэнхы элидхэл шагнаад байхадаа, үгэ хэлэгшэдшье элидхэлшын ёһоор үгэеэ үнжэгайрүүлхэ, тодо тодорхой бэшээр хэлэхэ, дутуу дундануудаа хүсэд элишэлэнгүйгөөр гарахань бэзэ гэһэн муу һанаанда абтаха баатай бологдоо һэн.

Харин элидхэлые зүбшөөн хэлсэлгэдэ хабаадаһан түрүүшын хүнһөө эхилээд, эгээ һүүлдэ үгэ хэлэһэн коммунист хүрэтэрөө — бүгэдөөрөө элидхэлые нэмээжэ, нилээд ехэхэн заһабари оруулжа, тэрэнние ёһотой шэнжэлгэ болгожо, тодорхой тобшолол ба зорилгонууд табигдаа. Энээн дээрэһээ харахада, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлэй дэбжэһэн, партийна организациин шэидхэхы хүсэн байһаниинь элирнэ.

Элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэһэн коммунистнууд КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй һүүлээр колхозой экономикын хүгжэлтын дүнгүүдые дүүрэн харуулаа. Тиихэдэ колхоз саашадаа эрид дэбжэхэ шүлүүн харгыдаа ороо гэһэн тон зүб тобшолол хээ. Колхоз мал ажалай ашаг шэмэ гүрэндэ тушааха түсэбөө квартал бүхэндэ болзор соонь дүүргээд лэ ябана. Ороохо тарьяанай ургаса муу бэшэ. Мүнөө үбһэ хуряалгын ябасашье амжалтатай. Теэд эдэ дүнгүүд дээрэһээ партийна организациин бүхы ажал ябуулгые хангалтатай дээрэ тоолохын аргагүй. Ажахын амжалта һайнаар ябуулагдаһан партийно-политическэ хүдэлмэриин үрэ дүн байһаниинь мэдээжэ. Тиибэшье энэ ажахые түсхайлан абажа харабал, дутуу дундануудшье үшөөл ехэ. Үгэ хэлэһэн коммунистнууд энээн тушаа анхаралаа ехээр хандуулаа.

Гэбэл нёдондо жэл, мүн энэ хабартаашье колхоз газар тарьялангаа үтэгжүүлгэ, илангаа мочевинэ ехээр хэрэглээ. Гэхэ зуура сортовой үрэһөөр тарилга хэгдэдэггүй, зүб севооборот табигдаагүй, мүн харууһалгашье муу. Газар тарьялангаа иигэжэ дутуу дундаар эрхилхэдэнь, ургаса һанаашынь ёһоор абтанагүй. Эрдэм ухаанай үндэһэ һүүри дээрэ газар тарьялангаа эрхилхэ хэрэгэй иимэ мууса табигдаһые коммунистнууд хурсаар шүүмжэлээ.

Мал ажал эрхилхэ талааршье шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон. Жэшээлхэдэ, 1 центнер гахайн мяха абахын тула аяар 182 түхэриг гаргашалагдана. Энээнэй ушар шалтагаан гэхэдэ, тэжээл юм. Бүхэли жэлэй туршада гахайнуудаа гансахан шэниисээр эдеэлхэдэ, мяханиинь тиимэ үнэтэй байнгүй яаха бэлэй.

— Энээн тухай бодомжолхо, дутуунуудыень зайсуулха гээшэ мэргэжэлтэдэй сэхэ уялга. Тиибэшье партийна организаци, бидэнэр, коммунистнууд, энээниие бээһээ зайсуулха эрхэгүйбди, — гэжэ үнинэй коммунист Усольцев мэдүүлээ.

Сэхынь хэлэхэдэ, эндэхи партийна организаци колхозоо хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ олон арга боломжонуудые хүсэд хэрэглээдүй байһаар. Энээнһээ байтагай ажалай журамшье һуладажа, хүн зон бүтээсэ ехэтэй ажалда бүхы хүсөөрөө эдүүлэгдээгүй. Энээниие нэгэ иимэ жэшээ баримтална. Гүжирай һү һаалиин фермэдэ хэдэн хоногоор үнеэдээ һаахагүй ушар, мүн малай гарзалхашье ябадал үзэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудта партбюро ямараар ханданаб? Хэлсэхэ, зүбшэхэһөө ондоо ажал хэрэгые заһан заларуулха, ашатай хэмжээнүүд абтаагүй гэһэн шүүмжэлэлые суглаанда хабаадагшад зүбшөөгөө.

Үгэ хэлэһэн коммунистнууд өөһэдынгөө ажаглалта, дурадхалнуудаар элидхэлые нэмээхэдээ, парторганизациин ябуулдаг соёл сурталай хүдэлмэридэ ехэ анхаралаа хандуулба.

— Политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулагдадаггүй гэжэ яажа болохоб. Тоолоод үзэбэл, олон юумэ хэгдэдэг гэһэнэ. Теэд энэмнай хэр үрэтэй, хүнэй сэдьхэл зүрхые хэр хүдэлгэжэ шадана гээшэб? Энэ талаһаань харабал, соёл сурталай хүдэлмэриие нилээд гүйхэнөөр һайжаруулха, түхэл маягыень ондоо болгохо зэргэтэй, — гэжэ коммунист Б. Бараев хэлэбэ.

Үнэхөөрөө тиимэ. Секретарь нүхэр Шаглаевай хэлэһээр, колхоз дотор социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй, лекцишье болодог, агитколлектившье, соёл культурын эмхи зургаануудшье муу бэшээр хүдэлдэг хэбэртэй. Зүгөөр эдэ бүгэдэнэй ажал эдэжээтэ али нэгэн кампаниин эхилхэдэ һэргээд лэ, тэрэнэй үнгэрхэдэ дахяад унтаршадаг байна.

— Соёл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха гээшэ хүнгэн бэшэ хэрэг. Энэ хүдэлмэри саг үргэлжэ бодомжотойгоор, гүнзэгы удхатайгаар ябуулагдаха ёһотой. Тиигэбэл ажал хэрэгнай улам урагшатай байха, — гэжэ коммунист Мадыев тэмдэглээд, үгэеэ олон баримтануудаар баталаа.

Мүнөөнэй хүдөө тосхондо клуб — политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гуламта мүн. Тиибэшье энэнь үнинэй хаалтатай, заримдаа хаа-яахан кино гарахаһаа ондоо ямаршье хүдэлмэри ябуулагдахаяа болишонхой.

Суглаан дээрэ агитколлективэй хүдэлмэри онсо һүүри эзэлээ. Агитаторай хүдэлмэриин түхэл маяг, удхань ямар байха ёһотойб? Газетэ уншажа, һонин һорьмойе зондо дуулгажа байхадаа, агитатор өөрынгөө үүргэ дүүргэнэ гү? Эдэ бүгэдэ асуудалнууд суглаан дээрэ дамы табигдаагүй. Агитколлектив—хүн зоной дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха талаар партийна организациин гол хүсэн. Теэдшье олон агитаторнууд миин лэ нэрэ зүүхэһээ ондоо юумэ хэдэггүй ба зарим нэгэн хүдэлөө болоходоо, газетэ уншалгаар гү, али колхозойнгоо ажалай ябаса тухай мэдээсэжэ үгөөд хамаг ажалаа хизаарлана.

Энэ хадаа бэлэн мүрөөр ябаһан хэрэг. Суглаан дээрэ нэгэ иимэ һонирхолтой жэшээ дурдагдаа. Гүжирай һү һаалиин фермэ дээрэ коммунист Гульков агитатор юм. Тиихэдэ Хонгоодорой фермэдэ агитатораар нүхэр Шобосоев хүдэлнэ. Эдэ хоёрой хүдэлмэриие сасуулхада тад ондоо. Гульков газетэ уншалга, хөөрэлдөөншье эмхидхэдэг. Теэд хөөрэлдөөнэй удхань гэхэдэ, эндэ тэндэ тиимэ һонин болобо, үгышье һаа, тэрэмнай тиимээр хүдэлнэ гэхэһээ саашаа гарадаггүй. Харин Шобосоевой хэһэн хөөрэлдөөн удхаараа гүнзэгы юм. Газетэ уншалга, юрын үгэ залгалга удха гүнзэгы, ехэ хөөрэлдөөнэй эхин болодог байна. Тиимэһээнь лэ зон бии үгыгөө тэрэнэй урда дэлгэжэ, һонирхоһон асуудалдаа дүүрэн харюу абажа байхадаа, сэдьхэлээ ханадаг, тэрээндэ дуратай, ерэхыень ходо хүлеэжэ байдаг.

Иигэжэл бүхы коммунистнууд, бүхы агитаторнууд болон пропагандистнууд хүдэлхэ зорилготой.

Колхозой ажал хэрэгые эмхидхэхэ, ябуулха хүнүүд хэд гээшэб?

— Бидэнэр, коммунистнууд, — гэжэ Демин харюусахадаа, коммунистнуудай түрүү үүргэ, тэдэнэй эмхидхэгшэ байха тухай тэгтоо.

— Колхозой ажалай ябасын, хүн зоной хүмүүжэл болбосоролой түлөө бидэнэр, коммунистнууд, харюусалгатайбди. Тиимэһээ партбюро, партийна организаци коммунист бүхэнэй түрүү үүргые дээшэлүүлхэ ёһотой эмхидхэлшэ, хүмүүжүүлэгшэ байхынь тула бүхы хүсөөрөө оролдохо зэргэтэйбди, — гэжэ коммунист Полхонов мэдүүлээ.

Энээниие буруушаахын аргагүй. Колхоздо 48 коммунистнууд, 40 гаран комсомолшууд тоологдоно. Тэдэнэр ажахын гол һалбаринуудта хүдэлнэ. Хэрбээ эдэнэр бүгэдөөрөн эмхидхэлшэд, хүмүүжүүлэгшэд байбал, хамтын ажал, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам урагшатай байхань дамжаггүй.

Коммунистнуудай энэ хөөрэлдөөн тухай бодомжолхо зуураа, элидхэл хүсэлдүүлэгдээ, колхоздоо партийна организаци өөрынгөө һүүри оложо шадаа гэһэн һанамжа түрөө бэлэй.

М. НИМАЕВ,
манай тусхай корр.

Түнхэн.

«Зунай сагта 1000 литр һү һааха» гэһэн үүсхэлтэй мүрысөөнэй хэр ябажа байһан тухай хүнүүд һайн мэдээнэ ёһотой. Һүн далай ехээр билтаруулхын хойноһоо республикымнай һаалишад, адуулгашад ехэ оролдожо байна. Энэ талаар Эрхирэгэй совхозой һаалишад, адуулгашад шанга тэмсэл ябуулна, жэлэй түрүүшын хахадай түсэб үлүүлэн бүүргээ. Энэ зураг дээрэ: адуулгашан Афанасий Токарев һү шэрэгшэ Доржо Зоригтуев хоёр һая һаагдаһан һү ашажа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ДҮЙ ДҮРШЭЛЫНЬ ҺАЙШААГДАБА

Улаан-Үдын аймагай «Восход» колхоз байгша оной хахад жэлэй түнгөөр, нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые үйлэдбэрилгээ эрид дээшэлүүлһэн байна. Жэшээлхэдэ, һү һаалгаяа 159 процент, үндэгэ—153 процентээр нэмээгээ. Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб бүхы талаарнь үлүүлээ.

Тус ажахын түйлаһан эдэ амжалтануудта колхозой партийна организациин (секретаринь нүхэр Ефимова) үүргэ ехэ. Колхозниингудые хүмүүжүүлхэ, гүрэнэй түсэб болон социалис уялгадаа дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ партийна организаци ехэхэн анхарал хандуулна.

Коммунистнууд үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудаар хубаарилагдан табигдаад, түрүү үүргэеэ бодото дээрэнь дүүргэнэ. Коммунис ажалай түлөө мүрысөө эмхидхэхэ талаар коммунистнуудай үүргэ дээшэлүүлхэ, колхозой ажал хэрэгэй түлөө коммунистнуудай харюусалга тухай, колхозниигуудай дундахи хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха гэхэ мэтэ асуудалнууд партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг болонхой.

Колхозой правлени, партийна организаци коммунис ажалай түлөө мүрысөөнэй дүн саг сагтань соголжо, үргэнөөр харуулдаг юм. Түрүүшүүлые материальна, моральна талаарнь урмашуулха гурим тогтоогдонхой: шан үгтэнэ, городой театрнуудаар аяншалга хэгдэнэ. Коммунис ажалай түлөө мүрысөөндэ 100 гаран колхозник хабаадалсана.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ партийна организаци олон янзын арга хэрэглэдэг. Эндэ асуудал-харюугай үдэшэ, аман үгын журнал, эхэнэрнүүдэй болон түрэлхидэй суглаан, түрүүшүүлые хүндэлэлгэ гэхэ мэтэ ходо үнгэргэгдэжэ байдаг.

Мүн коммунис ажалай, түрүү дүй дүршэлэй һургуулинууд, түрэлхидэй лектори, агротехникэ шудалха кружогууд колхоздонь нээгдэнхэй.

Тэрэшэлэн колхозниингуудай ажаһуудал улам һайжаруулха тушаа ехэхэн анхарал табигдана. Гэр байра бариха, хуушаниие заһабарилхадань, түлеэ бэлдэхэлэнь транспортаар, барилгын хэрэгсэлнүүдээр туһалдаг, хэрэгтэй болобольнь—материальна туһаламжа үзүүлэгдэдэг юм. Эхэнэрнүүдэй ажаллахада таатай зохид болонхой. Һайнаар түхеэрэгдэһэн хүүгэдэй комбинат (саад-ясли) бии. 200 хүнэй һууритай клуб, ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинат, гостиница, ниитын бани, пекарни, фермэнүүдээр улаан булангууд баригдана.

Гэхэтэй хамта колхозой партийна организациин, правлениин хүдэлмэридэ зарим дутагдалнууд бии. Экономикын асуудалда, ажахын бүхы һалбаринуудые ашаг олзотой болгохо хэрэгтэ анхаралаа һулаар табина.

КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой бюро тус партийна организациин тоосоо шагнажа үзөөд, колхозниигуудые хүмүүжүүлхэ талаар хэжэ байһан хүдэлмэриинь дүй дүршэл һайшааагаа.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

КНДР: Машина бүтээгшэдэй мүндүү алхам

ПХЕНЬЯН. (АПН-эй корр.). КНДР-эй ажалшад национальна һайндэрөө— Эхэ ороноо япон булимтарагшадһаа сүлөөлһөөр 20 жэлэй ойе тэмдэглэбэ. Аха дүү энэ орон зоригтой дорюунаар урагшаа дабшана. Машина бүтээдэг промышленностиин амжалтанууд энээниие гэршэлнэ. Нёдондо жэл энэ продукци үйлэдбэрилгэ 1946 онойхиһоо 100 дахин дээшэлһэн байгаа.

Мүнөө орон доторнь машина бүтээдэг 300 гаран предприяти бии. Пхеньян болон Тээньда электро-механическа томо заводууд, Хичен, Кусендэ станок бүтээлгын предприятинууд, Пхеньянай нарин машина, приборнуудай завод, зэр зэмсэгэй приборнуудай Үнсанска завод, Кусендэ малтамалай түхеэрэлгын предприяти, Дэкченскэ автозавод, Кияне, Кангедэ тракторай заводууд баригдаһан байна.

Мүнөө республикын машина бүтээгшэд автомашина, трактор, экскаватор, томо генератор, гидротурбина, томо пресс, электровоз, нарин приборнуудые бүтээн гаргана.

Вельцовскэ уурхайн амжалта

БЕРЛИН. (АПН-эй корр.). Республика доторхи эгээн томо «Шварце пумпе» гэдэг комбинатта сэбэрлэгдээгүй хүрин нүүрһэ үгэдэг Вельцов шадархи залагай карьернуудай нэгэн һая 30 миллион тонно шүлүү нүүрһэ үгөө.

Вельцовскэ уурхайһаа шүлүү нүүрһэ зөөлгэдэ автомашина хэрэглэгдэдэггүй юм. Нүүрһэ таһалгаряагүй дамжуулдаг түхеэрэлгэ хэрэглэгдэнэ. 60-һаа 100 метр хүрэтэр гүнзэгыдэ нүүрһэн байдаг. 3—3 кубометрһээ дээшэ багтааха шанагатай 4 экскаватор нүүрһэ малтадаг.

Вельцовскэ уурхайда жэлдээ 28 миллион хүрэтэр тонно нүүрһэн малтагдадаг болохо.

Эдиршүүлэй хани нүхэсэлэй гуламта

БУДАПЕШТ. (АПН-эй корр.). Дунайн баруун эрьедэ Будапештын политехническэ институдай һуралсалай байшангууд жэрылзэнэ. Инженер мэргэжэлтэдые бэлдэдэг республикын энэ ехэ һургуули шэнэ байшангуудтай, тэрэ тоодо тус тустаа 16 дабхар хоёр байшантай болоо. Байшангуудые барилгада институдай студентнүүд, тэрэ тоодо СССР, Чехословаки, Польшо, ГДР-һээ ерэһэн 175 гадаадын студентнүүд хабаадалсана.

Гэхэтэй хамта венгер хүбүүд, басагад зунайнтаа амаралтын үедэ Дрезденэй политехническэ институдай интернациональна барилгада хабаададаг, совет нүхэдтээ хамта Казахстанай шэнэ газар элдүүрилсэдэг байна.

Газар дорохи баялигые ашаглалга

БУХАРЕСТ. (АПН-Аджерпресс). Газарай баялитые шэнжэлэн олодог Румыниин мэргэжэлтэд 4.500-һаа 5.300 метр хүрэтэр гүнзэгыдэ нефтын худаг ашаглалгада лэй эсэс багта шэ... «хара алтан» нефт... заводуудта эльгээ...

Румыниин нефт... хон районуудта шэнжэлэн олохо ху... лагдана. 7.000 мет... зэгы худаг малтах...

Кочаниин са... фабр...

БЕЛГРАД. (АПН-... чани гэдэг маке... һолоомоор саарһ... шын фабрика ху... Жэлдээ 23 мянга... гарай һолоомо бү... Хүдэлмэриин г... даад байхада, ... 10.500 тонно сааһ... дэг болохо. Фабрик... оньһожоруулагда... хүн ажалладаг.

Брногой шэн...

ПРАГА. (АПН... һаяхан Брногой б... да-Моравиин нагш... телтэ оперо, ба... хоёрдохи байш... үгэбэ. Залынь 1.40... ритай. Сценэнь 1... метр талмайтай.

Чехословакиин ... приняти, эмхи зур... на оперо, балетэй ... барилгада Германи... ческа Республики... ти хабаадалсаа. ... «Мэхэшэ үнэгэн» ... бижа, октябрь һар... зон эхилхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Корейн Арадай-Демократическа Республикын Мусанска түмэрэй рудагай уурхайн горнягууд түсэбтэ даалгабаринуудаа амжалтатай һайнаар дүүргэжэ байдаг. Советскэ 25 тонный самосвалнуудай Мусанска нээмэл уурхайда хүдэлжэ байһаниинь харуулагдана. (Баруун гарһаа): Румыниин Социалис Республикын Хунедоартахи металлургическа комбинадай коллектив һүүлэй үедэ найман ондоо янзын прокат гаргадаг болоо. Хунедоартахи металлургическа комбинадай нимгэн түмэр хабтайлган гаргадаг цех харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико

АЖАЛША МОНГОЛОЙ ХАНИНАР

СЭВ-эй гэшүүн оронуудтай Монголой холбоо барисаан тухай СЭВ-эй Секретариадай хүдэлмэрилэгшэ С. Цэвээнэй статья Чехословакиин «Руде право» газетэдэ һая хэблэгдээ.

Тэрэнииень халта хаһаад, доро толилхомнай.

Монголой Арадай Республика 1962 ондо экономическа Хани харилсаанай Соведтэ хамжан ороһон юм. Энээн тушаа нүхэр Цеденбал иигэжэ хэлээ һэн: «Манай ороной үмэнэ үргэн харгы нээгдэбэ гээшэ. Экономическа хани харилсаагаа үшөө ехээр үргэдхэхэ, тус эмхиин гэшүүн оронуудтай туһа хүргэлсэхэ аргатай болообди». Тэрэ гэһээр багашаг сагай үнгэрбэшье, хани харилсаанай аша туһа элитэ болонхой.

Гурбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые 4 жэл соо дүүргэһэнэй ашаар, Монголой промышленна үйлэдбэри 1964 ондо 1960 онойхиһоо 52 процентээр дээшэлһэн байна. Жэлэй үйлэдбэриин үргэлтэ дунда зэргээр 11 процент болоно. Энэ 4 жэл соо капитальна барилга урда үеынхидэ орхоодоо 1,8 дахин үргэдхэгдөө.

Сагай уларилай хэды шэрүүн байгаашье һаа, хүдөө ажахыда ехэ амжалта түйлагдаа.

1964 ондо малай тоо 1960 онойхиһоо 90 процентээр, тарилгын талмай—50 процентээр дээшэлээ.

СЭВ-эй гэшүүн оронуудай материально-техническэ туһа хүргэһэнэй ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ 20 гаран томо промышленна предприятинууд баригдаа.

СЭВ-эй гэшүүн оронууд Монголой Дархан нютагта ехэ ехэ барилга бодхоолсоо.

Монголой модо болбосоруулха предприятиин барилгада, мал ажал хүгжөөлгэдэ, шэнэ газар элдүүрилгэдэ Советскэ Союз техническэ туһа хүргэнэ.

Чехословакиин зүгһөө техникын, экономикын талаар туһа хүргэһэнэй ашаар Азидахи арһанай эгээн томо заводуудай нэгэн МНР-тэ баригдаа.

МНР-тэхи томо барилгануудай нэгэнэй—мяханай оньһожоруулагдамал комбинадай барилгада ГДР хабаадалсана. Цементын заводой, силикатна хирпиисэ үйлэдбэрилдэг заводой барилгада Чехословаки, Польшо хабаадалсана.

1965 ондо МНР-эй гадаадын хүдалдаа наймаанай 91,8 процентнь СЭВ-эй гэшүүн гүрэнүүдтэй хэгдэхэ байха.

СЭВ-эй гэшүүн оронуудай бусадһаа худалдажа абадаг мяханай 20 процентыень, нооһоной 10 процентыень манай республика үгэдэг байна. Монгол орон хүдөө ажахын заншалта эдеэ хоолой зүйлһөө гадна, булгайраар өөһэн зүйл, газарай малтамалай промышленностиин продукци гадаашань гаргажа наймаалдаг.

СЭВ-эй хани харилсаандахи эгээн шухала зүйлынь юуб гэхэдэ, тэрэнэй гэшүүн гүрэнүүдэй хүдөө ажахые хүгжөөлгын түсэб тааруулан зохилдуулха ябадал болоно. Монголой гү... зургаанууд һүүлэй ... туршада СЭВ-эй ... нүүдтэй хоёр талаһа... бари үгэлсэһэн, абаһ... Тиин олонхи гүрэнүү... баталагдаа. Тэдэ хэ... СЭВ-эй гэшүүн гүр... бэлэхи табан жэл... дүүргэлгэдэнь Монго... хүргэхэ зэргэтэй.

Халхын-Голой а... жэлтэ шэнэ газар... дэнь. СЭВ-эй гэшү... хүдөө ажахын ... МНР-тэ олоор үтаһ... худаг, малай 110... 1000 худаг-скважин... дань туһа хүргэхэ...

СЭВ-эй гэшүүн ... рын жэлнүүдтэ М... соохи малтамал шэн... мэри хамтын хүсөөр...

„ЗОНД-3" ЗАМБУУЛИНИИЕ ОЛОН ТАЛАҺААНЬ ШЭНЖЭЛНЭ

...л. Эхиниинь ... хуудаhанда)

...й аппарадууд замбуу-... руу улам саашадаа ... зуураа, шэнэ шэнэ ... манда эльгээхэ бай-...

... планетэнүүд хоо-... хүдэлдэг станцимнай ... hоо холодожо ябана ... А. И. Лебединский ... мэдээсэбэ. Мүнөө-... энэ станци газар-... миллион километрэй ... ожэ ябаба.

... наранай хажуу-... хэмэл планетэ мүн. ... наранhаа эгээн ехээр ... арсын ниидэдэг замда ... Габэшье энэмнай ... ойртохогүйгөөр саг ... гдажа замбуулин руу ...

... нциин гол зорилгонь ... ниидэхэдээ борговой ... ь ямараар хүдэлхэб ... мүн замбуулинай дай-... шэнжэлгэнүүдые хэхэ ... Энэ зорилго шиидхэ-... hарын ара талын дүр-... хубилань, ультрафио-... красна элшэ туяа соо-... арга олдоо.

... нээ Советскэ станци ... олготагай 110 градус ... гаар hарын ара талын ... хубиие буулгаа hэн ... А. И. Лебединский ... отагай 70 градус ту-... мүнөө хүрэтэр hарын ... эгдээгүй байгша hэн.

... станциин ниидэхэ, мүн ... графировалха эгээн hайн ... тухайда энэ эрдэмтэ хөө-... , тэнгэриин хаяаhаа ... дээшээ гараагүй бай-... буулгабари хэхэдэ эгээн ... профессор тэмдэглээ. ... ратураhаа фото-буулга-... hарын шэнжэлэгдээгүй ... наранай гэрэлдэ ту-... мүн тэрэ шэнжэлэгдээ-... баруун тээгүүр терми-... ан саг зүбөөр шэлэжэ ...

... станци наратай тала-... хажуугаар ниидэжэ га-... ниидэhэн замынь hа-... й урда тээхи хубяар ... hарын шэнжэлэгдээ-... урдахи хубиие hай-... арга олгоо.

«Зонд-3» станциин борт дээрэhээ хэтэлэhэн туршалгануудые техническэ талаарнь хангаха асуудалнууд тушаа инженер Ю. К. Ходарев үгэ хэлээ.

Советскэ Союз дотор багахан хэмжээнэй фототелевизионно шэнэ хэрэгсэл бүтээгдэбэ гээшэ. Энэ хэрэгсэл хадаа планетэнүүдые фотографировалжа, дүрсэ зурагуудыень дамжуулха зорилготой ба замбуулин соогуур удаан ниидэжэ хүдэлмэрилхэ арга олгодог байна. Тус хэрэгсэл доторхи фотопленконуудые замбуулинай радиациин муу нүлөөнhөө найдамтайгаар хамгаалха асуудал бүрин шиидхэгдэбэ.

Һарын дүрсэ буулгаха үедэ «Зонд-3» станциин өөрөө хүдэлдэг хэрэгсэлнүүдэй хүдэлмэри тушаа Ю. К. Ходаревой тайлбарилжа үгэхэдэ суглараашад ехэтэ hонирхон шагнаа.

Һарын дүрсэ буулгалга час үлүүтэйхэн саг соо үргэлжэлhэн байна. Ута пленконуудые автоматическа аргаар угааха хэрэг hарын зураг буулгаха ябадалтай нэгэн доро хэгдэжэ, угаагдаhан пленконь зураг дүрсэ дамжуулгын аппарадта сэхэ шууд орожо байгаа.

Һарын дүрсэ буулгаха ябадал кадрнуудай хоорондо хоёр минутаhаа үлүүхэн саг соо бэелүүлэгдэжэ байhан юм. Һарын дүрсэ буулгаха үедэ тэрэнэй нюрганай хорин табан зурагууд буулгагдажа абтаба. Эдэнь секундэ соо 1/100, 1/300 экспозицитайгаар 25 миллиметр үргэнтэй тусгаар плёнко дээрэ буулгагдаба.

Хоёр минута 15 секунда соо нэгэ кадр хаража үрдихэ аргатайгаар бүхы кадрнуудынь түргөөр дамжуулагдаhан байна. Энэнь бүхы кадрнуудай шанарые зүбөөр сэгнэхэ, тэдэнэй алинь удхаараа эгээн hонирхолтойб гэжэ тодорхойлхо арга олгоо.

Мүнөө үедэ ниидэhэн замай ондо ондоо зай талаhаа буулгагдаhан эгээн hонирхолтой буулгабаринууд дахин дамжуулагдажа байна. Саашадаа иимэ дамжуулганууд бүри холын зай талаhаа хэгдэхэ юм.

СССР-эй Наукануудай академиин дэргэдэхи астрономическа зүблэлэй түрүүлэгшын орлогшо физико-математикын эрдэмэй доктор А. Г. Масевич гэгшэ пресс-конференцидэ хабаадагшадые hарын ара талын шэнэ фото-зурагуудые шэнжэлжэ үзэhэнэй түрүүшын үрэ дүнгүүдтэй танилсуулба. Иимэ түрүүшын шэнжэлгэнүүдые Штернбергын нэрэмжэтэ Гүрэнэй астрономическа институдай бүлэг эрдэмтэд Ю. Н. Липскиин хүтэлбэрэер хэhэн байгаа. (Буулгабаринуудыень журналистнуудта харуулба).

Шэнэ фото-зурагууд айхабтар hайн шанартай байна гэжэ өөhэдөөшье харана бэзэт гээд А. Г. Масевич хэлэбэ. «Зонд-3» станциин борт дээрэ тодхогдоhон фототелевизионно түхеэрэлгэнүүд 1100 мүртэйгөөр кадр бүхэниие буулгахаhаа гадна, мүн тон үргэн ехээр харуулха арга олгобо. Фотометрическэ түхеэрэлгэнь hарын нюрган тала хэр элеэр буулгагдабаб гэжэ мэдэхэ арга олгоно. Тэрэ түхеэрэлгын дүрсэнь эдэ зурагуудай зүүн гар талынь доодо булангаарнь харагдана. Фото-буулгабаринуудынь топ али hайнаар хэгдэhэн байна. Эдэ буулгабаринуудые манай газар дээрэхи обсерваторинуудhаа мүнөө үеын астрографуудай аргаар хэhэн, харагдажа байдаг талын зурагуудтай адли гэжэ тооломоор. Тиихэлээрээ мүнөө үедэ hарын бүхы нюрган тухай тодорхой мэдээсэл бодото дээрээ манда бии болобо гээшэ.

Һарын ара талаархи гонзогор ута харанхы жалга нүхэнүүд (эдэниие «далайнууд» гэдэг заншалтайбди) үсөөн юм гэhэн энээнhээ түрүүшын тобшололой зүб байhаниинь сүй гэршэлэгдэбэ гэжэ А. Г. Масевич онсолон тэмдэглээ.

Энэ эрдэмтэ эхэнэрэй hанамжын ёhoор, hарын ара талада далайда адлирхуу зүйлнүүдэй олдоhониинь имагта ехэ удха шанартай байна. Тэдэ зүйлнүүдые талассоидууд гээд нэрлэбэл таарамжатай гэжэ А. Г. Масевич хэлэнэ. Тэдэ зүйлнүүд болбол оёртоо олохон кратернуудтай үргэн ехэ жалга нүхэнүүд мүн байна. Хэмжээнэйнь талаар эдэ нүхэнүүдые далайнуудтай сасуулмаар юм, яахадааб гэбэл, тэдэ хүндэлөөшөө 500 километр болоно. Гэбэшье, эдэ жалга нүхэнүүдэй оёорынь байгуулламжынгаа талаар онсо илгаатай ба далайнуудтал адли бүрүүл бүдэхи үнгэтэй бэшэ юм.

Һарын харагдадаг наада таладань иимэ эли, тон томо жалга нүхэнүүд манда үзэгдөөгүй юм.

Шэнээр буулгагдаhан фото-зурагууд дээрэ мянга гаран зүйлнүүд элирүүлэгдэбэ. Тэдэ зурагууд дээрэхи эгээл тоhoop харагдадаг багаханууд кратернуудынь хүндэлөөшөө гурбан километр шахуу болодог.

Һарын наада таладань харагдадаг тон ута кратернууд имагта hонирхолтой байна гэжэ А. Г. Масевич хэлэнэ.

Дахин буулгагдаhан фото-зурагууд тон ехэ баримта мэдээнүүдые үгэнэ, эдэниие хүсэд hайнаар шэнжэлхын тула угаа ехэ саг хэрэгтэй гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Масевич тэмдэглэбэ.

Үнинэй астроном академик А. А. Михайловай хэhэн тобшололнуудые журналистнууд анхаралтайгаар шагнаба. Энэ эрдэмтэ болбол hарын наада саада хоёр талын байгууламжын хоорондохи илгаае гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулаа.

Энэ ушар гадаада талын, жэшээлбэл, манай газарай нүлөөнhөө шалтагаална бэшэ, харин ямар нэгэн дотоодын шалтагаанууд эндэ бии гэжэ hананам гээд А. А. Михайлов мэдүүлнэ. Тиин газарайнгайшье зүүн, баруун полушаринууд хоорондоо тон ехэ илгаатай ха юм. Евразиин болон Африкын, мүн Австралиин оршодог томо томо материгуудтэй зүүн полушаримнай 40 тухай процентнь хүурай газар шуу. Харин тиихэдэ баруун полушаримнай бүхы талмайн ойролоол 20 процент шахууень хоёр Америкэ эзэлнэ ха юм. Гэхэтэй хамта дэлхэйн бүмбэрсэгэй голоо тойрон түргөөр эрьелдэдэг ябадал наранай системын, мүн бүхы галактикын бусад бодосуудай зүгhөө үзүүлэгдэдэг гадаада талын бүхы нүлөөнүүд тэгшэдхэдэг шуу. Тиимэhээ дүрсагдаhан ушарнууд астрономидо хабаатай бэшэ, харин геологи, геофизикэдэ хабаатай дотоодын процессуудhаа шалтагаална гэжэ тайлбарилхаар байна.

Һара дээрэхи эгээн эли зүйлнүүдэй—кратернууд болон дүхэриглэhэн хадануудай хайшан гээд бии болоhон тухайда хоорондоо тад ондоо теоринууд байдаг. Тэдэ кратернууд угаа томо метеоридуудай hара дээрэ унаhан ушарhаа бии болоо гэжэ нэгэ теоринь баталдаг, нүгөөдэнь—hарын кратернууд манай эндэхи вулкануудтал адли тэhэрэлгэнүүдhээ бии болоо гэдэг.

Манай газар дэлхэй дээрэшье суута Тунгусска метеорит мэтын томо томо метеоридуудай бууhан ехэ ехэ мүр сараанууд олдонхой. Энэ баримта дээрэhээ бодоходо, метеоритна теоринь зүйтэй шэнги hанагдаха юм. Зүгөөр hара дээрэхи кратернуудай тоое абажа үзэхэдэ, тон тэгшэ бэшэ юм. Энээнhээ байтагай, hарын ара таладань, метеоридуудай үсөөн унаха гэжэ hанагдамаар хубидань, наада талынхиhаань нэгэ бага олон кратернууд үзэгдэнэ.

«Зонд-3» гэжэ планетэнүүд хоорондын станциин буулгаhан hарын ара талын шэнэ фото-зурагууд дээрэхи олохон газарнуудтань гонзогор ута жалга нүхэнүүдые зүбшэн, олон тоото кратернууд харагдана. Эдэнь имагтал вулканнуудай тэhэрхэлэ бии болоо ёhотой гэжэ А. А. Михайлов тэмдэглэбэ. Энээнhээ гадна, hара дээрэ метеоридуудай унахадашье бии болоhон кратернууд байгаа aаб даа. Зүгөөр иимэ шалтагаанаар бии болоhон кратернууд нилээд үсөөн ба вулканнуудай тэhэрэлгэhээ бии болоhон үлэмжэ томо кратернуудта орходоо нилээд бага хуби эзэлнэ.

Һарын ара талые буулгаhан советскэ шэнэ зурагууд hарын нюрганай байгууламжа тухай асуудалнуудые элирүүлхэдэмнай, мүн hара дээрэхи элдэб зүйлнүүдэй бии болоhон шалтагаануудые тодорхойлходомнай нилээд туhа нэмэри болоно үгэхэ байна.

Һүүлээрнь эрдэмтэд журналистнуудай hураhан асуудалнуудта харюусаба.

(ТАСС).

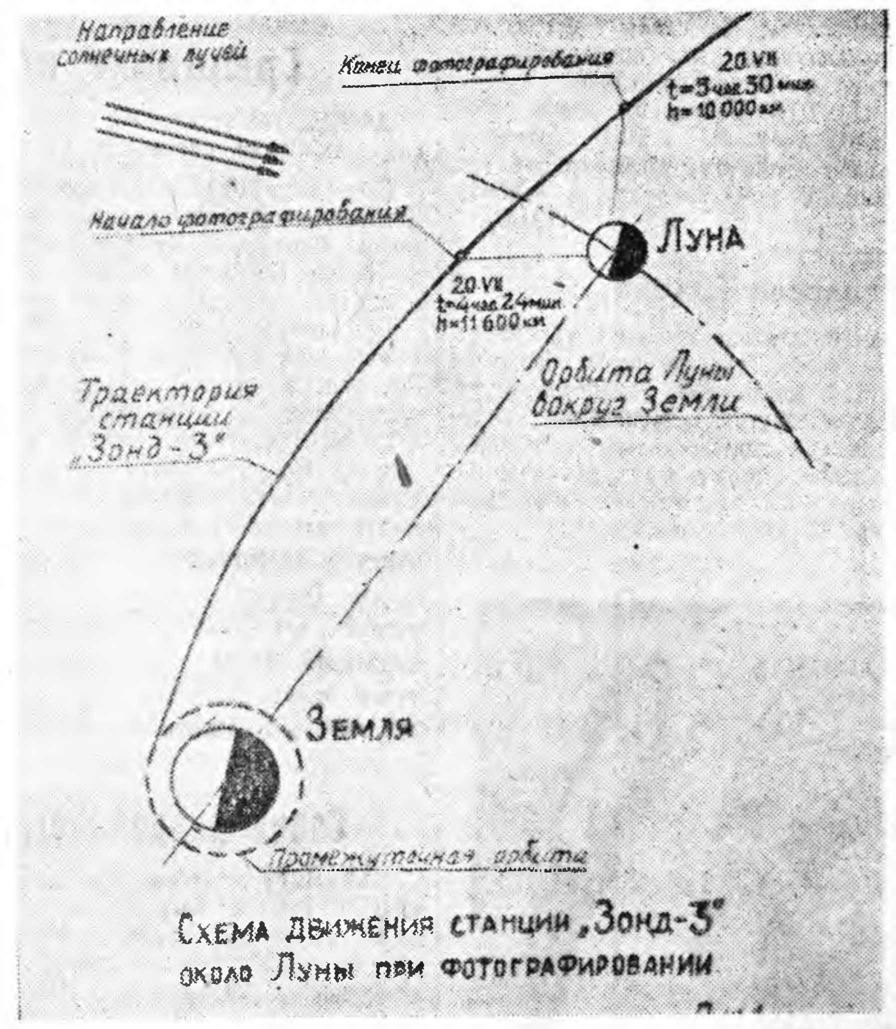

Фото-зураг буулгаха үедөө hара шадар «ЗОНД-3» гэжэ станциин ниидэн дабшалгын схемэ.
ТАСС-ай фотохронико.

АСУУДАЛНУУД БА ХАРЮУНУУД

«Зонд-3» станциин дүрэ зураг буулган дамжуулhан арые «Маринер-4» гэдэгэйхитэй жэшэбэл юугээрээ hайн бэ гэжэ тайлбарилхые корреспондентнүүдэй нэгэн гуйба. Түбхын түрүүн юуб гэхэдэ, манайхиин буулгаhан дүрэ зураг тон эли тодо байна гэжэ Ю. К. Ходарев харюусаа.

Академик М. В. Келдыш Чехословакиин корреспондентнүүдэй асуудалда харюусаха зуураа, иигэжэ хэлэбэ: «Зонд-3» станциин оньhон түхеэрэлгэнүүд буулгаhан дүрэ зурагаа хэдэн зуу миллион километр зайда дамжуулжа шадаха, тиимэhээ планетэнүүдэй дүрэ зурагые буулгажа, дамжуулжа шадаха байхэ. Тиигэбэшье иимэ зорилго «Зонд-3» станциин урда табигдаагүй. Энэ станциин борт дээрэhээ Һарын дүрэ зурагууд хэды холоhоошье дахинаа дамжуулагдаха байха. «Зонд-3» станциин планетэнүүдтэ дүтэхэнүүр гаралга хараалагдаагүй байна. Гэбэшье «Зонд-3» станциин хэхэ туршалгые үндэhэ болгон, саашадаа ондоо аппаратураар планетэнүүдэй дүрэ зураг буулгаха арга олдохо байха.

Замбуулинай хизаар дайда доторхи элдэб юумэнүүдэй дүрэ зураг буулгаха программа СССР-тэ тодорхойлогдон зохёогдонхой гү гэhэн асуудалда харюусаха зуураа, СССР-эй Наукануудай академиин президент иигэжэ мэдээсэбэ: замбуулинай оньhон аппарадуудаар планетэнүүдые шэнжэлхэ программатайбди гэжэ Советскэ Союз хэблэлээр дамжуулжа, мүн уласхоорондын конференцинүүд дээрэ нэгэнтэ бэшэ соносхоhон юм, тиимэ шэнжэлгэ хэгдэжэ үргэлжэлхэ байха. Зүгөөр энэ программамнай, ондоо ямаршье научна программа шэнгеэр тододхогдохо ёhотой, эрдэм болон техникэдэ бии болоhон шэнэ юумэнүүдые хараадаа абаха ёhотой байhаниинь элитэ гэжэ эрдэмтэ тэмдэглэбэ.

«Джеминай», «Маринер» гэдэгүүдэй ниидэлгын программые совет эрдэмтэд ямараар сэгнэдэг байнаб гэжэ журналистнууд hонирхобо.

— Алининеньшье ехэл hонин юумэ гэжэ тоолонобди. Илангаяа hүүлшын «Маринерай» ниидэлгэ эрдэм ухаанай талаар горитой түйлалта болоно,—гэжэ М. В. Келдыш хэлэбэ.

Асуудал: Һарын харагдадаг тала дээрэхи зарим бүридэлнүүд, түбинүүд, далайнууд үшөөл нэрэтэй болоодүй байhаар. Тэдээндэ нэрэ үгэхэ эрхэ хэндэ олгогдохо хаб?

Харюу: Юрэнхыдөө, хэн нэгэ эрдэмтэ хэрбээ планетэ дээрэ гү, али Һара дээрэ ямар нэгэн юумэ олоо hаа, тэрээндээ нэрэ үгэдэг гээшэ aаб даа. Бүлэг совет эрдэмтэдэй, инженернүүдэй ашаар эдэ фото-зурагуудай буулгагдаhан туладань, эдэнэр лэ өөhэдынгөө олоhон шэнэ юумэнүүдтэ нэрэ үгэхэ эрхэтэй гэжэ тоолонобди. Тиимэ нэрэ үгэхэ комиссиие СССР-эй Наукануудай академиин Президиум эрдэмтэдэй үүсхэлээр бии болгоо.

Асуудал: Замбуулинай хизаар дайдые шэнжэлхэ, хэрэглэхэ талаар, илангаяа дэлхэйе тойрон ниидэхэ замуудаар, мүн ондоошье замуудаар хүнүүдые hуулгаhан хэмэл ододой, замбуулинай ракетэнүүдэй туhаламжаар саашадаа ямар алхам хэгдэхэб?

Харюу: Замбуулинай хизаар дайдые, планетэнүүдые шэнжэлхын тула манай замбуулинай экипажнуудай, мүн автоматическа станцинуудай ниидэлгэ хэгдэжэ болохо. Замбуулиниие шэнжэлгын талаар хэдэг хүдэлмэрээ болюулхагүйбди. Гэхэтэй хамта хэгдэhэн юумэнүүд дээрэhээ манай шэнжэлгын хүдэлмэриин ямар шэглэлтэй байhые харанат.

Ерээдүйн космонавтнуудай hара дээрэ бууха газарые шэлэжэ олохо тухай асуудалда академик М. В. Келдыш иимэ харюу үгөө.

Һарын нюур талын ямар бүридэлтэй байhан тухай hүүлэй үедэ яhала олон шэнэ юумэ мэдэхэ болонхойбди. Замбуулинай аппарадуудай туhаламжаар, ехэнхидээ радиоастрономиин ашаар эдэ бүгэдэ түйлагдаа. Һарын нюур талын физическэ түхэл шэнжые мэдэлгын талаар ехэ юумэн хэгдэбэшье, ерээдүйдэ бууха газар шэлэлгын талаар үшөөл тон бага юумэн хэгдэнхэй. Газар дээрэшье гэр байра бариха гү, али ямар нэгэн ехэ барилга хэхын тула газарай хүрьhэнэй хэр бата нягта байhые шалгаха гэбэл, тон олон юумэ мэдэхэ хэрэгтэй байдаг шуу. Һара дээрэхи хүрьhэн тухайда эрдэмтэд олон ондоогоор хэлэдэг. Бууха газараа шэлэжэ ололго үшөөл эртэ гэжэ hананаб. Һара дээрэ гү, али ондоо планетэ дээрэ бууха орёо зорилго тухай хөөрэлдэхын тула эрдэм ухаанай талаар үшөөл ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй, энээн тухай мартажа болохогүй.

Хүн түрэлтэн планетэнүүд хоорондын харилсаа бэелүүлхэ ойртожо байhай. Тиигэбэшье энээгээр дашуураад, эрдэм ухаанай талаар хүсэд hайн бэлэдхэлтэй болонгүйгөөр, урагшаа дан түргөөр дабшаха гэжэ үлүүсэ шармайбал, hайн байхагүй.

«Зонд-3» дээрэ тодхогдоhон плазмын оньhон түхеэрэлгэнүүдэй хайшан гэжэ зохёогдоhон тухай, тэрэнэй удха шанар тухай асуудал журналистнуудые мүн лэ hонирхуулаа. М. В. Келдыш эдэнэй асуудалнуудта харюусаха зуураа, плазмын оньhон түхеэрэлгэнүүдэй ямар hайн талатай байhые тодорхойлон тайлбарилаа. Тиихэтээ хамта, плазма хэрэглэhэн иимэ двигатель бүтээхэ гээшэ тон бэрхэтэй зорилго болоно гэжэ тэмдэглэбэ. «Зонд-3» дээрэ тодхогдоhон, «Зонд-2» дээрэ байhан двигательнүүд тушаа хэлэбэл, автоматическа станциие замбуулинай хизаар дайда соо залан ябуулха зорилготой.

«Зонд-2» дээрэ тодхогдоhон плазмын двигательнүүд анха түрүүшынхээ замбуулинда гаргагдаад, урагшатай hайнаар хэрэглэгдээ. Теэд энэ талаар үшөөл бага юумэ мэдэхэ байнабди. Тиимэhээ иимэ туршалга дабтагдаха байха.

Асуудал: «Зонд-3» хэды шэнээн шагнүүртэйб гэhэн асуудалда харюусан, мянга шахуу килограмм болохо байха гэжэ мэдээсэбэ.

Асуудал: Ракетэнүүдэй туhаламжаар ойрын сагта Марсые шэнжэлхээр түсэблэгдэнхэй гү?

Харюу: Ерээдүйдэ тиимэ юумэн хэгдэхэл байха. Энээниие ойрын сагта, замбуулинай ниидэлгын гурим ёhые хүсэд шудалангүйгөөр хэжэ болохогүй байна. Саашадаа, шадаал hаа бага болзор соо, энэ талаар хүсэд hонин бэлэдхэл хэжэ шадаха гүбди гэжэ хэлэхэнь бэрхэтэй. Үшөөл бодожо, шэнжэлжэ үзэхэ хэрэгтэй.

Хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй гуйлтаар СССР-эй Наукануудай академи, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство, Гадаадын оронуудтай соёл гэгээрэлэй харилсаа холбоо хэдэг СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитет энэ пресс-конференци эмхидхээ. (ТАСС).

...төө талын фото-зураг. Энээниие планетэнүүд хоорон-... » гэжэ автоматическа станци дамжуулhан байна. ...ниин 20-до Москвагай сагаар 5 час 25 минутада буул-... зураг hарын нүгөө талын экваториальна болон хойто ... түхэл янзые гэрэлтүүлэгдэhэн хубиин хилэ хүрэтэр
ТАСС-ай фотохронико.

БҮХЫ ДЭЛХЭЙН АВТОМОБИЛЬНУУД

...Машинын хүршэгэнэхэ абяан hүниин хонжэн байдал таhалба. Анхан автомобиль ухаалан зохёогшодой нэгэн Зигфрид Маркус хуушан Венын нойрсожо байhые hамбаашалан, оньhото тэргээ туршаhан байгаа. Тэрэнэйнгээ түлөө харюусаhан юм: шаг шууяата туршалга саашадаа хэхыень хорёо hэн. 100 жэлэй урда тээ болоhон энэ ушар Москвагай инженер А. С. Исаевай хилын саапаhaa абаhан шухаг ном дотор бэшэгдэнэ. Дэлхэйн машина бүтээлгын түүхэhээ 20 мянга гаран патент, ухаалан зохёолгын онол тайлбари, фотографи болон зурагууд тэрэ ном соо бии.

Түүхэтэ документнүүдые суглуулдаг тэрэ хүн мүнөө олон үнэтэ материалнуудые абаhан байна. Россидахи түрүүшын автомобильнуудта номер табиhан тухай материалнууд ехэ hонирхолтой. 1903 ондо Москва хотын дүүмэ тиимэ номернуудые бии болгоhон юм. Автомобильна номер үгтэхэдөө, эзэдhээнь мүнгэн түлөөhэ абадаг байгаа. Гэхэтэй хамта дүүмын шиидхэбэри арба шахуу жэлдэ шалгагдаагүй байhан аад, 1912 ондо лэ хиналта hэргээгдэhэн гэжэ «Автомобилист» журнал бэшэнэ (1912 он). Оньhото тэргэнүүдэй Россида ябаха түрүүшын журам тухай 1896 ондо түрүүшынхеэ хэблэгдэhэн материалнууд түүхэшэнэй библиотекэдэ ороо.

Транспортна двигатель ухаалан зохёохыень ородой эрдэмтэ Мазинтда (Германида байхадань) үгтэhэн патент шэнэ зүйлнүүдэйнь дунда бии.

А. С. Исаев—автомобиль болон тракторай оньhон техникын талаар 80 ном, дэбтэр бэшэhэн. Автомобиль бүтээлгын түүхэдэ зорюулагдаhан ехэ зохёол мүнөө дүүргүүтэ байна.

ТАСС-ай корр.

ЗУРАГЛАЛ

БУЛТАНАЙ ТАНИЛ БАЛДАН-ДАМБА

...ТА ёhoopoo hаа, ... үни хада үргыда са-... шэмхэлжэ байхаар үе ... энэ жэлэй хабар ха-... даа. Яруунадаа эгээ ... нь, шэнисын орон ... рга, Эгэтэдэшье май ... гөөр үзэгдэhэн, хуу-... ба hэн.

... колхозой правле-... хоёрдохи бригадынь ... шод мори унаагаа-... нүүд. Тэргэнүүд дэ-... р, аса, бастриг. Бу-... нь хурьгадтаа эдюулхэ ... яба зон хадаа г-... байтар, конторhоо ... ээд хүхюутэй юумэ-... ерэбэ. «Балдан-Дам-... ээр манайшь бурха-... ». «Энэ нүхэрэйнгөө ... харюулха гээшэбиh... зон гээшэ гүбди даа. ... нь хэнэ аабзаб... ... иимэ булаша бии ... мэдээ hаа, конторо... ... ошохо юумэ аа... ... гэбэл колхозой прав-... ябаарээ hалираа бэ-... да...» Багаhаа суг үд-... гаража, наhанайнгаа ... хан үүри үетэн Мүн-... Сультим, Балдан-Дам-... бэжагашалдана...

... Ринчинов... Кол-... рашуунииe «Друж-... нэн мэдэхэ, таниха. ... нүүжэ ерэhэн айл-... гай ородуушье hаа ... бэшэ, нэрээрнь «Бал-... «Балдан-Дамба» гэл-... ... угагаадаггүй.

... хүн юүгээрээ бүхы ... мэдээжэ болоо юм гэжэ асуултай болоно ёhотой. Хонишодой мурысөөнэй дүнгөөр, хэды жэл удаа удаа түрүүлжэ ябаhан, колхозой хамтын суглаан дээрэ нэгэнтэ бэшэ грамота, шагнал абаhан, хонинной отарые ажахын тоосоондо оруулхаhаа эхилээд, хурьгадай зүрхэнэй үбшэниие hэргылхын тула селен гэжэ үзэгдөөгүй препарадые туршаха хүрэтэр—шэнэ үүсхэлнүүдтэ түрүүшын hабагша татаhан энэ хүндэтэ колхозниигоо нүхэдынь танин талархангүй яаха hэм.

Анхаруулха, магтуулха анханhаа дурагүй, айхабтар даруу зантай Ринчиновэй тэргэ морининьшье тэрэ конторын газаа байхадаа, бусад зонойхиhoo hэргүүгүй, Сультимэй, Мүнхын заhамал хээр моридуудай, эреэн гоё булагтай дугаа, хударга хазаарайнь сасагуудай хажууда бүри далхи түлюурханаар харагдахадал гээ hэн. Теэд гэдэргээ милайнхай, сагаан хүhан дугаагтай, арматгүй тэргэтэй Балдан-Дамбаяа гүүлилhан мүнгэлhэн зэмсэгтэй, амынь дээгүүр татажа хинсайлгаhан үнлэр моридтой үетэн хонишодойнь тэрэ хабарай нэгэ хагсуу үдэ нүхэрэйнгөө нөөhэн үбhэнhөө хүбаалдахаяа hүбарилдан дахажа саашаа ябахадань, юумэн гээгын ухха шанар газаахи үнгөөрөө бэшэ гэдэг ёho эзэлүүдгүй hанаандам ороодхёо hэн.

Тэрэшье уулзахадаа, хэнэйтнай отара эгээл олон хурьга абааб, hoohoнойтнай түсэб хэр гэхэб, hүүлэй hүүлдэ мурысөөндөө хэнтнай түрүүлхэ хаб гэжэ хонишодhoo hонирхогдоо hэн.

— Хурьгадайнгаа тоогоор хабаа бараал гээбди,—гээд Мүнхэ Рабданов дуугарба.

— Hoohoopooшье баhал бараг байха ёhотойбди,—гэн, анханhаа hайн аматай Сультим Цыренов дээгүүр абхуулан татаба.

— Саг үшөөл эртэ байна даа. Үшөө энэ хашанха хабар... Юрэдөөл, түхэреэн жэлдээ, зунинешье зун гэнгүй оролдоогүйдэ, бэлээр юун бүтэгшэ hэм. Хэнэймнай ямараар хүдэлhэн дүн гаргаха саг дээрээ тодорно бэзэ, —гэжэ Балдан-Дамба дуруубшаар хэлээ hэн.

Зуун хонин бүриhөө 90 хурьганhaa үсөөн бэшэ шэнэ түл абаха, хонин бүриhөө 3 килограмм hoohо хайшалха—энэ гол зорилгоёо хуруу хухадгүй дүүргэхын тула Балдан-Дамба Ринчинов Анна hамгантаяа зуhаландаа гараhанhаа хойшо бүрил hаа оролдодто хэшээл ехэтэйгээр ажаллаа. Энэ жэлэй хуурай, халсагай бэлшээридэ хонидоо шүүдэрэй үедэ шадаал hаа удаан саг соо адуулха, hэрюун үдэр тала газарта, бүгшэм халуунда—гүбээ хадада бэлшээхэ гэхэшэлэн али болохо арга шадабаряа тэдэнэр хэрэглээ. Тиигэжэ оролдоhон мандань Балдан-Дамбын хонид hoohoo абхуулха сагтаа hайн хүсэлжэ ерэhэн байна. Бүхы 546 хонид cooheoнь хоерөөгүй hoohотой, тэнхээ шадалаар hүла нэгэшье хонин үгы гэжэ hoohо хайшалагшадай агрегадай начальник, колхозой главна агроном нүхэр Б. Цыдендамбаев хөөрөө hэн. Эрхим хонинhoo табан килограмм нарин, нарибтар hoohoной хайшалагдажа байhые би өөрөөшье хараhан байнаб. Һүүлдэнь хонишодой ажалай жэлэй дүн согсолоод байхада, нүхэр Ринчиновэй отарын хонин бүриhөө дунда зэргээр 3,2 килограмм нарин, нарибтар hoohон хайшалагдаhан, зуун эхэ хонин бүхэнhөө 92 хурьган түлжүүлэгдэжэ, hүрэгhөө таhалагдаhан байба гэжэ тодорoo. Тиигэжэ түс отарые харууhалжа байдаг үбгэ hамган Ринчиновтэн ганса колхоз соогоо бэшэ, бүхы Яруунын аймагай хонишодой түрүү зэргэдэ гараа.

Түйлаhан хэрэгээрээ жаахашье hанаагаа амардаггүй, өөрынгөө хэhэн ажалые ходол шамарладаг, урдахи зорилгомнил гэжэ хэзээ бүхэнөө сэдьхэдэг Балдан-Дамба мүнөө унаhан малгайгаа абаха сүлөөгүй үбэлэйнгөө буусада ажаллана. Энэ жэлэй ногооной гандуу, түлюур байха бүри тэрэ бүрил нэтэрүүгээр үбhэ бэлэдхэлдээ хандажа, даажа абаhан сабшалангайнгаа ехэ хубиие хуряажа байна.

Анная отарада гансаарынь хонидоо адуулхыень орхёод, тосхонойнгоо пенсионернүүд, үбгэд хүгшэдтэй зохидхоноор, дүүрүүлан хөөрэлдэжэ, бригадирhаа, колхозой правлениhээ нэгэшье хүдэлмэришэниие эрингүй, Балдан-Дамба өөрөө ...hэшэлэйнгөө звеное эмхидхээ. Һайн дуранай элэ туhалагшадынь Балдан-Дамбаяа бусад бригадануудhaa гээгдэхүүлжэрхинэ аа гүбди гэжэ ехэл hанаагаа зободог. Харин Балдан-Дамба нүхэрынь, зоргондоо амаржа байха юумыень эдэ аба эжынэрээ дэмы ехээр түхэншүүлжэрхибэгүй хүн аа гүб гэжэ бултанhаашье үлүүгээр сэдьхэлээ тамалжа магад.

Мужахын голдо хүдэлжэ байhан 20-ёод бригада, звенонуудhaa жаахашье гээгдэнгүй, Балдан-Дамбын звеногойхид ажаллажа байна. «Ногоон муу, хүн үгы» гэжэ зарим нэгэнүүд шэнги гэмэргээ, шууяа татаагүй, даруу hэмээхэнээр хүдэлжэ, бууса шадараа хэнhээшье олон бухал аржылгажа байhан Балдан-Дамба баhа хойто хабар хорёогоо хааhан хонишодтоо хүртэмжын зэргээр, хелгээшье hаань, үбhэ үгэжэ байхадаа болохо, тэрээндэнь этигэмээр.

Ц. ДУГАРОВ.

МАГТААЛТАЙ БАСАГАН

Тарбагатайда комсомол басаган Анна Чебунинаг хүнүүд hайн мэдэхэ юм. Тэрэ аймагай библиотекые даадаг. Анна магтаалтай, бэрхэ библиотекарь байхаhаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг хүн. Анна Чебунина ВЛКСМ-эй райкомой бюрогой гэшүүн, нютагайнгаа радио-дамжуулгын диктор, агитатор.

Анна Чебунинагай хүдөө гараад, малшадай дунда хөөрэлдөө хэжэ, газетын hонинуудые уншажа байхыень хододоо харахат. «Дружба» колхозой малшад аймаг, республика, орон доторoo боложо байhан hонинуудые басаганhаа дуулажа байдаг. Мүн хилын саанашье боложо байhан hонинуудые хөөрэхэ. Хэды нимэ сүлөө тухагүй байдагшье hаа, басаган Зүүн Сибириин гүрэнэй соёл культурын институтда заочноор hуралсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Анна Чебунина. З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

Дэлхэйн зуг зубхис бухэнһөө

АЖАЛШАД ӨӨҺЭДЫНГӨӨ ЭРХЫЕ ХАМГААЛНА

ЧИЛИИН МЕТАЛЛУРГНУУДАЙ ИЛАЛТА

САНТЬЯГО. Чилиин ажалай министерствын мэдээнэй ёһоор энэ жэлэй түрүүшын зургаан һарын турша соо орон дотор 84 забастовко үнгэрэгдөө.

Чилидэхи «Уачипато» гэжэ томо металлургическа заводой гурба хахад мянган хүдэлмэришэнэй забастовко илалтаар дүүрэбэ. Хоёр лүүтэй һарын турша соо үсэд шангаар тэмсэһэнэйнгээ, хүдэлмэришэн ангиин бусад отрядуудай зүгһөө дэмжэгдэһэнэйнгээ ашаар Чилиин металлургнууд эзэд баяшуулайнгаа эсэргүүсэлтые нугалжа, салин хүлһэеэ дунда зэргээр 39 процентээр дээшэлүүлгэхэ болоо.

ЭЗЭД БАЯШУУЛ ҮҺӨӨ НЭХЭНЭ

РИМ. Жэлэй урда тээ демонстраци эмхидхэһэн дээрэһээ барилгашадай профсоюзуудай Миланай отделениин секретарь Фанелли, энэ профсоюзай секретариадай гэшүүн Мина, Иланай «Бертани» гэжэ барилгын томо организациин профсоюзна комиссиин долоон гэшүүн сүүдтэ үгтөө. Ажалшадта салин хүлһэ түлэлгэһөө эзэд баяшуулай арсаһанда эсэргүүсэлтын тэмдэг болгон демонстраци эмхидхэгдэһэн юм. Хүдэлмэришэдэй тэмсэл хэһэнэй ашаар салин хүлһэн түлэгдэһэн байгаа, забэшье демонстрацииие хүтэлбэрилэгшэд сүүдтэ үгтөө.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ҺАНАЛ НЭГЭДЭЛГЭ

ПАНАМА. Типографинуудай хүдэлмэришэдэй 24 часай бүгэдэ ниитын забастовкоһоо уламжалан, Панама городой бүхы типографинуудай хүдэлмэри һаатаа. Ниислэлдэ газетэнүүд гараагүй.

Забастовкодо мянга гаран хүн хабаадаһан байна. «Индустриаль графика» гэжэ типографиһаа гаргагдаһан хүдэлмэришэниие ажалдань дахяад оруулха тухай эрилтые дэмжэжэ энэ забастовко соносхогдоһон байгаа. Түс хүдэлмэришэниие ажалһаань гаргалга «хуули бусын, огто тааруугүй ябадал болоно» гэжэ типографинуудай хүдэлмэришэдэй профсоюз тоолоно.

Хэблэлэй хүдэлмэришэдтэй һанал нэгэдэжэ байһанаа оронои 14 профсоюз элирхэйлэн мэдүүлээ.

ЭРИЛТЭНҮҮДЫЕНЬ ДҮҮРГЭБЭ

КОЛОМБО. Национальна бүд нэхэлгын корпорациин 800 хүдэлмэришэнэй забастовкые Цейлоной профсоюзуудай федераци эмхидхэһэн байгаа. Неделиин турша соо үргэлжэлһэн энэ забастовко хүдэлмэришэдэй илалтаар дүүрэв. Захиргаан хадаа хүдэлмэришэдэй эрилтэнүүдые дүүргэлтэ болгохо, салин хүлһыень дээшэлүүлхэ баатай болоо.

СУДНАНУУД ДЭЭРЭ ХҮДЭЛМЭРИ ЗОГСООГДОБО

ЛОНДОН. Англиин Ньюкасл-на-Тайне гэжэ портын 300 докёр забастовко соносхожо, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэнэ. Энэ забастовкоһоо уламжалан, 10 суднада ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэри һаатаһан байна.

ТРАМВАЙНУУД ЯБАХАЯА БОЛИБО

КАРАЧИ. Трамвайн хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай түлөөлэгшэдэ компаниин шэрүүн шангаар хандаһанда эсэргүүсэлтын тэмдэг болгон Карачиин трамвайн паркын хүдэлмэришэд болон алба хаагшад 9 часай забастовко соносхоо. Тэрээнһээ уламжалан город соо трамвай ябахаяа болиһон байна.

БАГШАНАРАЙ ЗАБАСТОВКО

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентинэдэ багшанарай 48 часай бүгэдэ ниитын забастовкын болоходо бүхы эхин, дунда, тусхай техническэ һургуулинууд хаагдаа. 4,5 миллион һурагшад классуудайнгаа газаа тээ үлөө.

Салин хүлһэ дээшэлүүлхын, һургуулиин хэрэгтэ мүнгэ зөөри һомолголые дээшэлүүлхын түлөө, арадай гэгээрэлэй хэрэг үргэдхэхын, ажалай эрхэ байдал һайжаруулхын түлөө Аргентинын багшанар олон удаан жэлэй турша соо тэмсэл хэжэ байдаг. Забастовкодо 240.000 гаран хүн хабаадаа.

Бүхы эрилтэнүүдэйнгээ хүсэдөөр хангагдатар багшанар тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ гэжэ профсоюзай хүтэлбэри мэдүүлһэн байна.

БОГОТО. Колумбиин Бояка гэжэ департаментын 3.500 багшанар салин хүлһэ түлэлгые бариһан дээрэһээнь забастовко хэжэл байһаар. (ТАСС).

«ДЖЕМИНАЙ-5» НИИДЭҺЭЭР

НЬЮ-ЙОРК, августын 23. (ТАСС). Американ космонавтнууд Купер болон Конрад мүнөөдэр Москвагай сагаар үглөөнэй 9 час хүрэтэр газарые 25 дахин хүсэдөөр тойробо. «Джеминай-5» гэжэ онгосын замбуулин соо хэр удаан саг соо ябаха байһан тухай хүсэд шиидхэбэри ниидэлгын хүтэлбэрилэгшэд мүнөө дээрээ гаргаагүй байһан зангаараа. Мүнөө үдэшэ онгосын 35-дахияа газарые тойрожо эхилхэдэнь энэ шиидхэбэри абтаха бэзэ гэжэ тухайлагдана.

Онгосын энергосистемын һаад дутуунууд мүнөө хүрэтэр зайсуулагдаагүй зандаа. Тэрэнһээ гадна, зүрхэнэй зүбөөр сохилгодо туһалха зорилгоор хүлдөө үмдэдэг үлеэмэл түриибшэнүүдэй хүдэлмэридэ һаад тохёолдоо. Түрүүшын сүүдхын турша соо космонавтнууд оройдоол хоёр часай турша соо тус бүридөө унтаһан байна.

«Джеминай-5» дээрэһээ табигдаһан бишыхан хэмэл одон-контейнертэй онгосо ойртолсохо гэжэ ниидэлгын программаар хараалагдаһан байгаа. Теэд аппаратурын дутагдалнуудтай байһан дээрэһээ энэ эгээн шухала туршалгануудай нэгэнһээ ниидэлгын хүтэлбэрилэгшэд арсаха баатай болоһон байна гээд информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ.

Добтолгонууд үргэлжэлүүлэгдэһээр

ЛОНДОН, августын 23. (ТАСС). Сайгонһоо баруун хойшоо 19 километртэ байһан туһамаршадай сэрэгтэ Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд үсэгэлдэр далда газарһаа гэнтэ добтолоо. Рейтер агентствын корреспондентын Урда Вьетнамһаа дамжуулһанай ёһоор правительственна сэрэгүүд ехэ хохидолдо ороо, олон хүн алуулаа, байлдаанай поли дээрэ олон буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл орхигдоһон байна.

Урда Корейдэ буһалгаан болоно

НЬЮ-ЙОРК, августын 23. (ТАСС). Японтой харилсаагаа заһаруулха гэдэг договорые Урда Корейн национальна суглаан һаяхан эсэслэн баталаа. Энэ договорые буруушааһан хүсэтэ демонстрацинууд Урда Корейдэ боложол байһаар. Сеулай болон бусад городуудай 10.000 гаран студентнэр мүнөөдэр үйлсэнүүдтэ гаража, түс договорые болюулха тухай эрилтэ хээ. Демонстрантнуудта эсэргүүгээр табигдаһан полицинхид шиидамуудые, нюдэнһөө нёлбоһо гоожуулдаг газ хэрэглээ гээд ЮПИ агентствын корреспондент Сеулһаа мэдээсэнэ.

Грецидэхи политическэ байдал

АФИНА, августын 23. ТАСС-ай корр. А. Семин ингэжэ дамжуулна:

Грециин урдын премьер-министр, Центрэй союз гэжэ партиин ударидагша Папандреу Центральна Грекци болон Фессалида хоёр үдэрэй турша соо аяншалаад, мүнөө үглөөгүүр Афинада бусажа ерээ. Волос болон Лариса городуудта болоһон 50 мянган хүнэй хабаадалгатай хоёр митинг дээрэ Папандреу үгэ хэлэһэн байна. Орон доторхи политическа бэрхэтэй хэсүү байдалые эсэслэн зайсуулхын тулада мүнөө жэлдэ парламентын бүгэдэ ниитын һунгалта үнгэргэхэ тухай тэрэ эрилтэ хээ. Грецидэ политическэ бэрхэшээлэй тохёолдолгодо финансова капиталай болон монополинуудай хүсэл эрмэлзэлгэнүүд гол үүргэ дүүргээ гээд Лариса городто Папандреу мэдүүлээ гэжэ газетэнүүд дамжуулна.

Тиихэдэ Циримокосой правительство этигэл найдабарида хүртэхын тула парламентын үмэнэ зогсохо бэлэдхэл хэжэ байна. Грециин болон хариин олон ажаглагшадай һанамжын ёһоор, парламентда үндэр дуунай болохо хүрэтэр лэ Циримокосой правительство оршон байжа шадаха болоно. Тиихэтэй хамта Центрэй союз гэжэ партиһаа үшөө 10—15 депутадые бэе тээшээ татаха гэһэн оролдолгын ашаар июлиин 15-най урбалтые зоригжуулагшад амжалта түйлажашье магад гээд хэблэл тоолоно.

Демократиие хамгаалха зорилгоор ажалшад, залуушуул болон студентнүүд орон дотор тэмсэл хэжэл байһаар. Мүнөө үдэшэ Афинада ехэ митинг болохо юм.

Спрингфилдэй негрнүүд тэмсэжэл байһаар

НЬЮ-ЙОРК, августын 23. (ТАСС). Городой негр зониие үнгэрэгшэ неделидэ полицинхидай зэрлиг шэрүүнээр хашаһан хэһээһэндэ эсэргүүсэн, Спрингфилдэй (Массачусетс штат) негрнүүдэй граждански эрхын түлөө мянга шахуу тэмсэлшэд үсэгэлдэр демонстраци хээ. «Гурим сахихын тулада» штадай губернаторай город эльгээһэн национальна гвардиин мянга гаран солдат демонстрантнуудай ябажа гараха зам дээрэ жагсаад байгаа.

Демонстрацида хабаадагшад Спрингфилдэй үйлсэнүүдээр гарахадаа, «Мэрые болон полициин начальнигые тушаалнуудһаань namнаха!» гэһэн үгэнүүдые хашхаралдаг байгаа. Негрнүүдые полициинхидай хашаһан хэһээһэнэй түлөө городой мэр Райан, полициин начальник Лайонс зэмэтэй гэжэ Спрингфилдэй негрнүүдэй нютагай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд тоолоно. Демонстрациин һүүлээр полицинхидай хүреэлэн тойроод байһан городой түбэй талмай дээрэ буруушаалгын митинг болоо.

Митингын боложо байха үедэ буунууд, шиидамууд болон нюдэнһөө нёлбоһо гоожуулдаг газтай гранатануудаар зэбсэглэгдэһэн полицинхид национальна гвардиин солдадууд талмай шадарай үйлсэнүүдтэ зэһэнги бэлэн болонхой жагсажа байгаа.

Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй сэсэрлиг соо. Ф. СОРОКИНОЙ [...]

ГВИНЕЙН РЕСПУБЛИКА. Фута-Джалон гэжэ гүбээлиг газартахя Дитин гэжэ тосхондо Советскэ Союзай туһаламжаар орон лагданхай. Нютагай малай үүлтэр ряашадта олгохо гээшэ ажахын гол зорилго болоно. Хүдөө ажахын эбэртэ бодо малнууд Советскэ Союзһаа эндэ асарагданхай. СССР-һээ байдалда дадан тааража, һү ехээр үгэнэ. доторхи түрүүшын гүрэнэй мал ажалай туршалгын фермэ байгуулагдаад, малые научна ёһоор һайжаруулха, харууһалха онол аргануудые тарүүшын бүлэг машинанууд, эльгээгдэһэн үнеэд нютагай эрхэ

ТАСС-ай фотохронико.

УРДА АМЕРИКЭДЭ ЮУН БОЛОНОБ?

Урда Америкэдэ оло дахин ябажа үзэһэн байнаб. Бури һаяшаг һүүлэйн аяншалга хээб. Тиихэдээ занай тэмдэглэл хэдэг блокнодойнгоо хуудаһануудые иран һууҗа, эндэ ямар шэнэ юумын болоһон тухай һанаандаа шэбшээ бэлэйб.

Бразилиин Ресифи гэжэ городһоо замаа эхилээд, бидэнэр бүхы Урда Америкэ дээгүүр түхэреэлэн ниидэжэ, Гваделупа арал дээрэ тогтоод, тэндэһээ самолёдной Атлантиин далай дээгүүр ходо ниидэн гараа. Бразили, Уругвай болон Чили ара галадамнай гээгдэн үлөө. Мүн Урда Америкын үшөө дүрбэн ороной ниислэлнүүдые нэгэ үдэрэй турша соо үнгэрэн гараабди. Эгээл энэ үдэр тухай түрүүшээр хөөрэжэ үгэхые хүсэнэб.

Номгон далайн аалихан долгито эрье дээрэ Перүгэй ниислэл Лима оршодог. Экваторой түб город Кито экватор дээрэ оршодог дэлхэй дээрэхи гансахан лэ ниислэл юм. Колумбиин ниислэл Боготодо тропигой халуун болохо ёһотой аад, үндэр Андагай хадануудһаа болож һэрюүншэг байдаг. Эсэстэнь Карибскэ далай тээшэ хараһан Венесуэлын ниислэл Каракас оршодог.

Нэгэ үдэрэй турша соо эдэ дүрбэн городой хүн зонтой халта мүлтэ хөөрэлдэхэдэшье, эдэ гүрэнүүдтэ заяхан гараад байһан газетэнүүдтэй танилсахадашье ехэ һонирхолтой. Үдэрэй һүүлдэ элдэб олон хүнүүдэй нюурнууд нюдэндэшни харагдаһан, элдэб үзэгдэлнүүдэй абла шэмээн шахэндэшни дуулдаһан байхал. Зүгөөр энэ тэрэ тушаан болоһон ушар мартагдажа, эгээн лэ үдхатай үгэнүүд, шанга баримтанууд толгойдошни үлэхэ.

Юунһээ эхилжэ хөөрэлтэйб? Хүл нюсэгэн, дэрбэгэр үргэн дэрһэн малгай, үбдэгсөө оодон үмдэ үмдэһэн Экваторой үбгэн индеецэй тобшохон үгэнүүдһээ эхилэе:

— Ажабайдал бахлууридажа, амииемнай хаахаяа һананал, сеньор... гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Ядаран тулиһан ажалшын тэсэшэгүй байдалда орожо, сүхэрөөд хэлэһэн эдэ гашуудалта үгэнүүдэй зүб зүйтэй байһые Перүгэй, Эквадорой, Колумбиин, Венесуэлын бүржуазнашье хэблэл заримдаа тайхангяар, заримдаа сэхэ руушье мэдэрхэ баатай болодог. Хэблэл энэ арсашагүй баримтануудтухай аһир гарангүй байжа шадахагүй болоно. Эдэ оронууд урда тээнь иимэ ехэ экономическа бэрхэшээлнүүдтэ орожо үзөөгүй. Эдэ оронуудта юумын сэн мүнөө үзэгдөөгүй ехээр дээшэлээ, саарһан мүнгэнэй сэн бууралаа, хүдэлмэригүйшүүл тон олон болоо. Ямар шалтагаанһаа иимэ ушар тохёолдоноб? Томо помещигүүдэй болон хариин, хамагай түрүүндэ Хойто Америкын, монополис капиталай бүрин хүсэдөөр эзэрхэлгэдэ үндэһэлһэн социальна байгуулалтанууд эдэ оронуудта тогтоотдонхой байна бшуу.

Колумбиин ниислэлэй хэдэн олон һая гараһан газетэнүүдые самолёт соо хаража һуухадаа, тэдээнһээ эшэ татан буулгабаринуудые хэжэ абааб: «Жэлэй түрүүшын хахадай эсэстэ Колумбиин гадаадын үри шэрэ 587 миллион доллар болоо», «Энгэй хүн зоной арбан процентэнь ажал хүдэлмэригүй», «Фармацевтическэ зүйлнүүдые бүтээгшэдэй ассоциаци финансын министртэ бэшэг эльгээжэ, национальна үйлэдбэриин энэ һалбариин хүсэдөөр хосорон һалажа байһан тухай мэдүүлээ», «Горнорудна болон нефтиин промышленностиин министр Пардо Парра гэгшэдэ эсэргүүгээр хариин нефтиин 14 монополи добтолго хэжэ ороо. Тиихэдээ эдэ монополинуудай ябуулгые хизаарлаха ямаршье һэдэлгэ хээ һаа, орон угаа хэсүү байдалда орохо гэжэ тэдэнэр мэдүүлээ».

Нэгэ үдэр соо дан олон ушар болоо бэшэ гү? Теэд энэ үдэр Холбоото Штадууд хадаа экономическа туһаламжа үзүүлхэеэ болиһон тухай мэдээсэлээр баһа нэгэ ондоо оронсй —Перүгэй хүн зониие «баясуулаа». Туһаламжа үзүүлгэ юундэ болюулагдааб гэхэдэ, перүгэйхид өөһэдтэнь хамаатай уһан соо Америкын судна-нуудай дээрмэшэн ёһоор загаһа барижа ерэхолонь, тэдэ судна-нуудые бариһан байгаа бшуу.

Эдэ оронуудай экономическа бэрхэшээлнүүдые зайсуулжа шадахаар мүнгэ зөөри хаанаһаа олохо болохо тухай газетэнүүдтэ бэшэгдэһэн зүйлнүүдые би олоҗо ядаһан байгааб. Зонхилхы ангинууд эгээн лэ шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа табидаггүй байна. Оло-ниитын улам ургажа байгаа эдэхи, хэдэн зуун жэлэй үедэ тогтон бии болоһон ёһо гурнмые үндэһөөрнь хубилгахые арадуудай эрмэлзэлгэ зонхилхы ангинуудай һанаа зобоодог байна бшуу. Энэ «һанаа зоболгын» ямар юумээр түгэсхэгдэдэг байһаниинь мэдээжэ. Газар үгэхэ тухай тарияшадай, ажабайдал һайжаруулха тухай хүдэлмэришэдэй, жандармнуудай хиналтагүйгөөр һураха арга олгохо тухай студентнүүдэй, демократическа юрын эрхые правительствануудай хүндэлхэ тухай дииилэнхи олонхи хүн зоной хэдэг үнэн зүб эрилтэнүүдтэ харюу болгон, зонхилхы этэгээдүүд хүн зониие оло олоорнь хашадаг мүрдэдэг, аладаг хюдадаг байха юм.

Урда Америкын оронуудта «түлөөлэлгэ ехэтэй демократи» тухай хөөһон шашалдаануул автомадаар буудалгануудай абяанда дараглан дуулдахаяа болидог гэжэ гэршэлэн харуулһан олон баримтануудые газетэнүүд энэ үдэр дурдаһан байна.

....Ороной хадалиг районуудта дэлгэрһэн партизануудай хүдэлөөе дарахын тулада саг үргэлжын сэрэгүүдые хэрэглэхэ тухай декрет Перүгэй правительство баталан абаа. Мүнөө хүрэтэр партизануудые дараха хэһээхэ үүргые полици дүүргэдэг байһан юм. Тиихэтэй хамта Андануудай шэрэнги ой соогуур партизануудта эсэргүү ехэ добтолго эхилэнхэй. «Плендэ абахагүй, һомонуудаа гамнахагүй» гэһэн захиралта хэһээлтын сэрэгүүдтэ үгтэһэн байха юм.

...Оппозиционно партинуудай хүтэлбэрилэгшэдые арестовалха гэһэн захиралта Экваторой сэрэгэй зонхилхы бүлэг гаргаа. Мүн энэ үдэр полициинхид ороной урдын президент Аросеменын гэртэ добтолоо. Сэрэгэй шанга засаг түрые усадхаха, граждански правительство байгуулха эрилтэ хэһэн демонстрацинууд бүхы Экватор дотор болоо.

... Венесуэлэ. Орон доторхи байдалые ойлгожо абахын тулада газетэнүүдые хараһанайшье хэрэг байхагүй. Ниислэлэй аэропортдо хэдэн минутын турша соо самолёдһоо гарахада, хамаг юумэн яһала эли болоҗо үгэхэл. Аэропортые полициинхид хүреэлэнхэй. Энгэй хубсаһа үмдэһэн полицинхид саашадаа холо ниилэжэ гараха пассажир бүхэниие хёрхо хурсаар ажаглан хараха. Бури холуур ногоорон харагдажа байһан хадань хубшын саана түхеэрэгдэһэн түрмэ хиндангуудтань Венесуэлын патриодууд хаалтатай, зобожо тулижа һуулаг. Олон тоото түрмэнүүдэйнь нэгэн «Эль Модело»— «Жэшээтэй һайн» гэжэ нэрлэгдэһэн байха юм. Үшөө холуур, хаанашьеб хадануудай саагуур партизануудай отрядууд тэмсэл хэжэ байдаг...

Энэ түбиин тонуулан дээрмэдүүлэгдэһэн арад зон тэмсэнэ. «Зургаан хүн бүхэнэй дүрбэниинь ходоодо улэсхэлэн ябадаг, гурбаниинь гэр байрагүй, хоёрынь үзэг бэшэг мэдэдэггүй» гэжэ Чилиһээ США-да байдаг элшэн сайд Радомиро Томик эндэ һаяхан мэдүүлһэн байгаа. Мүнөө энэ түбиин арад зон өөһэдыень уршагта тулюур байдалда хүргэгшэдтэ эрид шанга эрилтэнүүдые хэхэ ёһоороол хэнэ. Доминиканска Республикада эсэргүүгээр США-гай хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулганууд империализмын болон тэрэнэй туһалагшадай политикын бодото удхыень олон миллион латиин америкынхидтэ эли тодоор харуулжа үгөө. Һая болотор ажалшан арадай эрилтэ хэрэглэмжые оройдоошье ойлгодоггүй гэжэ һанахаар байһан хүнүүд мүнөө энэ политикыень буруушаалсадаг боложо байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, өөрынгөө нюдөөр хараһан, сэдьхэл хүдэлгэмэ ушар тухай хөөрэхые хүсэнэб. Самолёт Лимэһээ Богото хүрэтэр ниидэжэ ябаа. Томоотой бүдүүн зантай залуу эрэ хүн пассажирнуудай анхарал хандуулдаг байгаа. Боготодо бишыхан чемоданаа гартаа барьяад самолёдһоо гаража, аэродромой бетоноор хушагдаһан поли дээрэ зогсоходонь тэрэниие угтагшад нэрьесэ альга ташаа. Аэровокзалай уужам галлерейнүүд соо дүүрэтэрээ суглараһан олон мянган эдир залуу хүбүүд, басагад «Падре!»— «Эсэгэ!» гэһэн гансахан лэ үгые олон дахин хашхараа.

Энэ хадаа суута священник Камило Торрес Рестрепо гэгшэ байгаа. Тэрэниие гар дээрээ үргэн ябаһан дэбжэлтэ ехэтэй хүн зон өөһэдынгөө һүзэг бэшэрэлые харуулаа бэшэ, харин тэдэнэр хадаа энэ хүнэй граждански эрэлхэг зоригоор баясадаг байгаа. Камило Торрес шажан эрхилэгшэ байһан аад, Колумбын түүхэдэ анха түрүү, католическа перковиин зонхилогшодто, засаг түрые баригшадта элитээр эсэргүүсэжэ ороһон байгаа бшуу.

Национальна университедэй капеллан, тэрэнэй социологическа факультедэй профессор Камило Торрес общественные революционно ёһоор шэнэдхэхые: аграрна реформо хэхые, томо зөөри хогшолые гүрэнэй мэдэлдэ абахые, церковиин баялигые хуряан бэшэхые, дэлхэйн бүхы оронуудтай харилсаа байгуулхые, империализмда эсэргүүгээр бүхы демократическа хүсэнүүдэй бүлэглэл байгуулхые уряалһан байна. «Коммунистнуудыешье оруулалсаха гү?» гээд шажан эрхилэгшэд шэшэрэлдэн байжа асуугаа. «Тиимэ, коммунистнуудые оруулалсаха» гээд Камило Торрес харюусаа. «Үхэлтэ муухай үгытэй ядуу байдалай маанадые тойрожо байхадань, хүнэй һүнэһэн үхэдэг гү, али үгы гү гэжэ коммунистнуудтай арсалдан, сагаа бараhанай хэрэггүй» гээд тэрэ абьяастайгаар нэмээжэ хэлэһэн байна.

Өөрынгөө эрэлхэг зоригто ябуулгануудаар Камило Торрес Колумбиин арадай зүгһөө ехээр дэмжэгдэдэг болоо, харин зонхилхы этэгээдүүд, хамагай түрүүндэ, шажан эрхилэгшэд тэрэниие үзэн ядажа эхилээ.

Тэрээндэ эсэргүүгээр хэгдэһэн үргэн ехэ кампаниһаа тад ондоо үрэ дүн гараа. Зарим священнигүүдшье Камило Торресые дэмжэдэг болоо. Хархис этэгээдүүд сухариха баатай болоһон байна. Камило Торрес патриотическа ажал ябуулгаяа үргэлжэлүүлхэ зуураа, дарлагшадта эсэргүүсэн, эрхэ сүлөөгэй түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхыень олониитые уряална.

«Колумбиин революци мандаха болтогой!» гэжэ хэдэн зуун хүнэй аэродром дээрэ хашхаралдахые би шагнааб. Патриодуудай энэ парольдо харюусахадаа, Камило Торрес ингэжэ хэлээ: «Революци гээшэ үхибүүдэй наада зугаа бэшэ, бидэнэр эмхитэй жагсаалтай, журамтай...» байха ёһотойбди.

Боготын аэродром дээрэ минии ажаглаһан ушар Латиин Америкын арадуудай баатарлиг тэмсэлэй оройдоол нэгэхэн үзэгдэлынь болоно. Гэбэшье энэ үзэгдэл угаа ехэ удхатай шанартай гэжэ намда һанагдаа. Түбиин зоной гашуудал, һанаа зоболгоһоо гална, һайн һайхан ерээдүйе дайшалан абахаар арад зоной шууд шиидэнги байһаниинь нэгэ үдэрэй турша соо элеэр харагдаа.

К. ХАЧАТУРОВ,
АПН-эй тусхай корр.
Сантьяго-Москва.

НЮТАГ НЮТАГАЙ Һ[...]

ЭРТЭЭНҺЭЭ БЭЛЭН[...]

Улаан-Үдын элеватор Улаан-Үдын управлениин 12 ажахыһаа таряа тушаан абаха байна. Элеватор түгэс бэлэн.

Энэ жэлдэ бүхы тарян оньһото машинын туһаламжаар буулгагдаха, ашагдаха юм. Тэндэ гараар хэдэг хүдэлмэри болюулагдаа. Таряа хатаадаг түхеэрэлгэ хубилгагдаа. Таряа хатааха бункер болон шнековэ транспортер нэмэгдэн тодхогдоһон байна. Тэрэ хадаа таряа сушилкаһаа складтэ оруулха юм.

Элеваторай байра соохи таряа ашалгын хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Хэрбээ урдань вагондо ашагдаһан таряа хүрзөөр жэгдэлхэ хэрэг гарадаг байһан һаа, мүнөө тарян вагон соо жэгдэхэнээр адхагдадаг болгогдоо.

Таряа хадагалха [...] рюусалгатай хэрэг. [...] тон тарян оруула[...] ниие худхаха, хин[...] радаг байгаа. Тэнд[...] лятор тодхогдоо.

Элеваторай хүт[...] хүдэлмэрилэгшэд, [...] бораториинхид тар[...] шаан абаха түсэбөө [...]

Шадабари мэргэжа[...] тарияе шалгаха [...] тусхай курсада һур[...] тиин Улаан-Үдын [...] партийна гүрэнэй [...] мисси таряа туша[...] элеваторай хэр бэлэд[...] киинень шалган үзэ[...]

В. ТОЛ[...]

К О Н Ц Е Р Т

Сэлэнгын Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой үбһэ хуряалгын бригаданууд дээгүүр филармониин артистнар ябажа, һонирхолтой концерт харуулба. Илангаяа артистнар П. Хоборков, Ц. Ринчинов, Ц. Дугарова болон бусадай гүйсэдхэһэн номернууд ехэ һонирхолтой байба.

Тэдэнэр буряад болон[...] лай дуунуудые дуу[...] уншаа. Концертын [...] най, хугжэмэй удха [...] холтой хөөрөөн шаг[...]

Ноёхонойхид арт[...] биһан наада хара[...] ханан, баяртай ул[...]

С. БИ[...]

Т О Б Ш О Х О Н О О Р[...]

/\ Баргажанай Аргадын совхозой Арзагуунай отделениин шубуушан Санга Хамалеев гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб бозорһоонь урид үлүүлэн дүүргэбэ.

/\ Баргажанай совхозой Е. Франтенко, Г. Исаева, З. Толстихина гэгшэдэй харууһалдаг гахайн поршоонхо сүүдхэдээ 368 граммаар нэмэнэ. Долоон жэлэй һүүлшын зургаан һара соо тус бригада гүрэндөө 280 центнер эрхим шанартай мях[...] рилготой.

/\ Аргадын сов[...] Бурядай АССР-эй [...] ведэй депутат Чи[...] Будаева энэ жэлд[...] риһөө 92 хурьга [...] бүтэнөөр түлжүү[...] даг хонидойнгоо то[...] 2 килограмм 730 г[...] хайшалһан байна.

В. ЖИ[...]

Т О М О Ш Ү Ү Б Э[...]

1965 оной лотерейн билет арад зондо олоор худалдагдана. Юуб гэхэдэ, лотерейн биледүүд тиражай гарахаһаа 5 хоног урид худалдагдаад байгаа һэн. Мүнөө биледэй шүүбэри түлэлгэ үргэлжэлһөөр. 19442 серитэй 146 номерой биледээр «Запорожец» гэжэ автомашина шүүгдэһэн байна.

Шофер Л. Г. Чубаркин, слесарь И. Л. Яцюк гэгшэд [...] бэд. Холодильник, [...] тоцикл, хубсаһа уг[...] олон хүн шүүгээ. [...] 18 мянган түхэрит[...] лэгдэбэ.

Августын 8-да тиражаар шүүбэри гэлжэлһөөр.

А. ПОЛО[...]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: республикын хүдөө ажахын министр И. А. Игнатьевтай хөөрэлдөөн «Мүнөө жэлэй ургаса хуряалгын онсо өөрэ талануud» гэһэн гаршаг доро толилогдоно. Мүн «Шэнэ ургасын тарян орожо захалаа» гэһэн гаршаг доро ургаса хуряалга, ороохо таряа гүрэндэ тушаалга тухай материалнууд. Энэ хуудаһанда мүн СССР-эй Наукануудай Академидэ болоһон пресс-конференци тухай «Зонд-3» — замбуулиниие олон талаарнь шэнжэлэ[...] тья толилогдоо. Э[...] ай шухала мэдээс[...]

Хоёрдохи хууд[...] мулевой «Үсэд [...] эбдэгшэд» («Пром[...] рын хүдэлмэри[...] статья. «Мэрг[...] шэл» гэһэн гаршаг [...] вэй «Полинууд[...] хинэ яажа хура[...] һэн статья толи[...]

Гурбадахи ху[...] лоон хоног соо [...]

Дүрбэдэхи хууд[...] лаковай «Далит[...] дэр» гэһэн репор[...] нахи һониннууд.

Редактор Ц. О[...]

Манай адрес, телефон[...]

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: г[...] улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-6[...] тора—38-42, зам. редактора—35-84, секрет[...] отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, [...] —48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: пар[...] —40-49, идеологический—24-74, советского [...] быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, [...] цин—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печа[...] Министров Бурятской АССР.

Н04835. Зак. [...]